

گسترش دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش: تحلیل انتقادی در سیر تحول نظری و جهت‌گیری‌های تحقیقاتی آینده

مریم خانلرزاده^۱

۱- کارشناسی ارشد کارآفرینی-کسب و کار

چکیده

علیرغم پیشرفت گسترده در تحقیقات دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش، اطلاعات کمی در مورد کاربرد و گسترش آینده این لنز نظری تأثیرگذار در برخی از زمینه‌ها و پدیده‌های معاصر وجود دارد. همچنین گستردگی و درجه تنوع، پژوهش مبتنی بر منبع و دانش محور را بسیار پراکنده کرده است. بنابراین هدف این مقاله با تثبیت پایگاه دانش موجود و درک گسترش آینده این حوزه تحقیقاتی با استفاده از ادبیات سیستماتیک و کمی است. رویکرد بررسی به منظور دستیابی به این هدف پژوهشی، مطالعه ما یک تجزیه و تحلیل کتاب سنجی و تجزیه و تحلیل فراداده کتاب سنجی شامل ۲۸۸ سند تحقیقی در این زمینه تحقیقاتی انجام می‌دهد. در انجام این کار، این مقاله کمک‌های قابل توجهی هم از نظر تحقیق و هم از نظر عملی می‌کند. اول، تا آنجا که ما آگاه هستیم، این مقاله اولین بررسی سیستماتیک و کمی در نوع خود را از مطالعات موجود در زمینه منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش ارائه می‌دهد. دوم، مرور سیستماتیک ما با ارائه ساختاری جامع از این حوزه تحقیقاتی از نظر زمانی، درک پژوهش مبتنی بر منبع و دانش را ارتقا می‌دهد. و دیدگاه سنتی، یعنی اینکه این حوزه پژوهشی چگونه تکامل یافته است و سهم سایر حوزه‌ها در توسعه و تکامل آن است، احتمالاً کاری انجام نشده است و از این رو در خور تحقیق و کاوش است. سوم، تجزیه و تحلیل ما روندهای نوظهور و مسیرهای بالقوه آینده پژوهش منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش را شناسایی می‌کند. در نهایت، ما پیشنهادهای را برای سازمان‌ها در زمینه توسعه مزیت رقابتی با استفاده از منابع و شایستگی‌های مبتنی بر دانش ارائه می‌کنیم.

واژگان کلیدی: تحلیل انتقادی، جهت‌گیری‌های تحقیقاتی، شایستگی‌های مبتنی بر دانش

۱- مقدمه

از آنجایی که پرنوز (۱۹۵۹) برای اولین بار رویکرد رشد شرکت مبتنی بر منابع را پیشنهاد کرد، ورنرفلت (۱۹۸۴) بارنی آن را بیشتر مورد بررسی قرار داد (1991). و سایر محققان و به عنوان دیدگاه مبتنی بر منابع (RBV) شناخته شده است، که همچنین به عنوان محبوب ترین چارچوب بازده اقتصادی در ادبیات مدیریت ظاهر شده است (وارادارجان، ۲۰۲۰). در ابتدا، RBV به عنوان چارچوبی برای ارزیابی موقعیت استراتژیک یک شرکت، یعنی رقابتی آن از نظر بازارها و محصولات پیشنهاد شد (ورنرفلت، ۱۹۸۴). با این حال، RBV اولین یا تنها چارچوبی نبود که پاسخ‌هایی را به سؤال دائمی کسب‌وکار در مورد چگونگی دستیابی یک سازمان به سودآوری بیشتر (از طریق رویکرد مدیریت علمی) یا مؤثرتر شدن (از طریق رویکرد سیستمی) یا دستیابی به مزیت رقابتی پایدار ارائه داد. برای مثال، از طریق یک رویکرد مبتنی بر دانش. بنابراین، پیشرفت RBV اساساً به دلیل پتانسیل مهم آن برای ارائه گزینه‌های عملی برای دستیابی به مزیت رقابتی پایدار به شرکت‌ها کمک شد (David-West, Iheanachor, & Kor, Mahoney, Siemens, & Tan, Kelikume, 2018; Popli, Ladkani, & Gaur, 2017 Upadhyay et al., 2020). در طول سالها تکامل یافته است تا به پرکاربردترین لنز و چارچوب نظری توسط محققان در تحقیقات مدیریت تبدیل شود. (چهال، گوپتا، بهان، و چنگ، ۲۰۲۰؛ کالینز، ۲۰۲۰).

مفهوم اصلی RBV این است که ناهمگونی منابع (در اختیار یا در دسترس یک شرکت) منبع اصلی عملکرد متفاوت شرکت است (بارنی، ۱۹۹۱، پیتراف، ۱۹۹۳). به عبارت دیگر، RBV ایده ناهمگونی شرکت را از نظر در اختیار داشتن منابع و توانایی شرکت برای مدیریت و استفاده نوآورانه از آن منابع، به منظور مهار فرصت‌های محیطی، پذیرفته است (پیتراف، ۱۹۹۳؛ کور و ماهونی، ۲۰۰۰، ۲۰۰۴؛ سافاری و صالح، ۲۰۲۰). بنابراین، شرکتی که دارای ناهمگونی منابع و شایستگی برای مدیریت نوآورانه این منابع است، احتمال بیشتری دارد که نسبت به رقابتی خود به مزیت رقابتی دست یابد (کولیس و مونتگومری، ۱۹۹۵) RBV نه تنها چارچوبی برای تجزیه و تحلیل موقعیت رقابتی یک شرکت است، بلکه به شرکت‌ها کمک می‌کند تا از مزایای استراتژیک منابع خود برای ایجاد مزیت رقابتی استفاده کنند، به عبارت دیگر، به بقا و رشد کمک می‌کند.

به بیان ساده، یک شرکت مجموعه‌ای از منابع و توانایی آن در مدیریت این منابع (از طریق انتخاب منابع، ایجاد، ایجاد مجدد، ترکیب منابع و غیره)، پیش بینی رشد و رقابت پذیری آن است. (بارنی، ۱۹۹۱؛ ماکادوک، ۲۰۰۱؛ وارادارجان، ۲۰۲۰)

فهرست منابع استراتژیک که برای ارتقای رقابت پذیری شرکت یافت می‌شود شامل (اما نه محدود به) منابع فیزیکی و سرمایه (عوامل سنتی تولید)، منابع انسانی، فرآیندهای سازمانی، ویژگی‌های شرکت، قابلیت‌ها، روابط اجتماعی (سرمایه رابطه‌ای) و مکانیسم هماهنگی و غیره (Collis & Montgomery, 1995; David-West et al., 2018). این منابع را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: منابع سرمایه فیزیکی، منابع سرمایه انسانی و منابع سرمایه سازمانی (بارنی، ۱۹۹۱). بارنی (۱۹۹۱) دو شرط لازم را برای داشتن ارزش استراتژیک خاص یک منبع پیشنهاد کرد: ناهمگونی و عدم تحرک دانش به عنوان یکی از منابع استراتژیک کلیدی شرکت شناخته می‌شود که عملکرد شرکت را در بلندمدت تعیین می‌کند (کورادو و بونتیس، ۲۰۰۶). بنابراین، داشتن یا دسترسی به دانش مزیت رقابتی پایدار را تضمین می‌کند، زیرا شامل تمام ویژگی‌های لازم (توضیح‌شده در نمای RBV می‌شود - یعنی ارزش شرکت،

نادر بودن، تقلید دشوار و توانایی سازمان‌دهی را افزایش می‌دهد. (VRIO) نگاه کنید به Barney, 2002 ؛ Anders'en, 2011: Arend and Levesque, 2010) با توجه به دانش به عنوان یک منبع استراتژیک شرکت، گرانت (۱۹۹۶) پیشنهاد می‌کند که دانش مفهومی است که شامل ویژگی‌هایی مانند قابلیت انتقال، ظرفیت تجمیع و تطبیق پذیری است. قابلیت انتقال دانش در شرکت مزیت رقابتی آن را تعیین می‌کند. و کارایی انتقال دانش تا حد زیادی به پتانسیل آن برای تجمیع بستگی دارد (گرانت، ۱۹۹۶). به طور مشابه، تخصیص دانش، ممکن است به عنوان توانایی صاحب منبع برای دریافت بازده از منبع مذکور درک شود. (Teece, 1987) این جنبه‌ها منطقی برای در نظر گرفتن دانش به عنوان یک منبع استراتژیک شرکت ارائه می‌دهد و این منجر به توسعه دیدگاه مبتنی بر دانش (KBV) شرکت می‌شود (گرانت، ۱۹۹۶، ۱۹۹۷).

بنابراین KBV به عنوان شاخه‌ای از RBV در نظر گرفته می‌شود و مجموعه منابع شرکت را به منابع مبتنی بر دانش گسترش می‌دهد (گرانت، ۱۹۹۶). (با این حال، در مواقعی استثنائاتی نیز وجود دارد و این استثنائات توجه داشته باشند که دیدگاه مبتنی بر دانش نیز با مفهوم نظریه یادگیری سازمانی (OLT)، در چارچوب دیدگاه اجتماعی یک شرکت مرتبط است، زیرا این دیدگاه با دیدگاه اقتصادی متفاوت است. یا دیدگاه مبتنی بر بازار کوگوت و زندر، ۱۹۹۶. علاوه بر این، مکتب فکری که KBV را بسط RBV می‌داند، فرض می‌کند که سازمان‌ها مؤسسه‌هایی هستند که دانش با ماهیت متفاوت (در یک شرکت) را یکپارچه می‌کنند و خروجی‌های شرکت را امکان‌پذیر می‌کنند، یعنی کالاهای با کیفیت. و خدمات (گرانت، ۱۹۹۶؛ ۱۹۹۷. همچنین، منابع مبتنی بر دانش (دانش خاص شرکت) عمدتاً در داخل یا در محدوده شرکت توسعه می‌یابد و تقلید یا تکرار آن برای رقبا دشوار است و بنابراین پایه‌ای برای تمایز پایدار ارائه می‌دهد. بنابراین KBV فرض می‌کند که پایگاه دانش و قابلیت‌های ناهمگون (یک دارایی نامشهود شرکت)، تعیین‌کننده‌های اصلی عملکرد شرکت در اقتصاد مبتنی بر دانش هستند (ایزنهارت و سانتوس، ۲۰۰۲).

در طول سه و نیم دهه گذشته، RBV کمک قابل توجهی به تحقیقات مدیریتی کرده است که به توسعه مفاهیم یا دیدگاه‌های مختلف معاصر مانند قابلیت‌های پویا، دیدگاه رابطه‌ای و وابستگی به منابع کمک کرده است (Teece, 1998) (Dyer & Singh, 1998) (Pisano, & Shuen, 1997) این دیدگاه‌ها بدون شک بر بلوغ، توسعه، تکامل و نقد دیدگاه RBV افزوده و آن را بیشتر رایج کرده است. گفته می‌شود، KBV نیز سهم عمده‌ای در تحقیقات RBV داشته است، هم از طریق آزمایش تجربی و هم به صورت نظری توسعه یافته است. به عنوان مثال، RBV عمدتاً از اصل ریکاردی ایجاد اجاره استفاده می‌کند و دیدگاه شومپیتری را برای پیکربندی مجدد، تغییر جهت، تبدیل، شکل دادن و یکپارچه سازی منابع نادیده می‌گیرد. در مقابل، KBV هم اصل ریکاردی و هم دیدگاه شومپیتری را ادغام می‌کند و بنابراین RBV را تکمیل می‌کند. اصل ریکاردی عمدتاً بر در اختیار داشتن منابع متمرکز است در حالی که دیدگاه شومپیتری عمدتاً بر ظرفیت پیکربندی مجدد، هدایت مجدد، تبدیل، شکل دادن و ادغام دانش مرکزی، منابع خارجی و دارایی‌های استراتژیک و مکمل تمرکز می‌کند (کورادو و بونتیس، ۲۰۰۶). در همین راستا، استدلال می‌شود که دانش خاص شرکت پتانسیل بیشتری برای ایجاد ارزش و نرخ استهلاک پایین دارد.

همچنین، شرایط کسب و کار معاصر مانند تغییرات ساختاری در سازمان‌ها، پیشرفت‌های فناوری، انتقال اقتصاد مبتنی بر محصول به اقتصاد دانش‌محور و صنعت ۴،۰ انگیزه‌ای برای رایج شدن دیدگاه مبتنی بر دانش به عنوان یک چارچوب، به منظور کسب عملکرد و رقابت است. مزیت - فایده - سود - منفعت. چند مورد از اینگونه بررسی‌ها - به عنوان مثال های کلیدی عبارتند از: مزیت رقابتی از طریق استفاده از تجزیه و تحلیل در مدیریت زنجیره تامین و

تدارکات (Herden)، (2020)، نوآوری در زنجیره تامین کشاورزی (Hiranphaet)، Sooksai، Sinthukhammoon، Jaepo، (2020)، نوآوری سبز (Kong)، فنگ، هوانگ و کای، (۲۰۲۰)، عوامل تعیین کننده عملکرد سرمایه گذاری های بین المللی (مارتین و جاوالگی، ۲۰۲۰)، اثربخشی هزینه و عملکرد استراتژیک (Schütz، Blome K'asser، & Foerstl، 2020)، ایجاد ارزش (کاپوتو، گارسیا). - پرز، سیلو و جیاکوزا، (۲۰۱۹)، عملکرد مالی (نیکولاو، ۲۰۱۹)، زنجیره تامین پایدار (روی، ۲۰۱۹). (اگرچه، این بررسی ها ارتباط و اهمیت دیدگاه پایه دانش منابع را مشخص می کنند، اطلاعات کمی در مورد کاربرد و گسترش آینده دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش در برخی از زمینه ها و پدیده های معاصر وجود دارد. به عنوان مثال، چگونه می توان از KBV و RBV به عنوان یک لنز و چارچوب نظری در زمینه بین المللی سازی و نوآوری در شرکت های بازارهای نوظهور استفاده کرد؟ همچنین، چگونه می توان دیدگاه منابع و دانش را در زمینه فناوری های جدید و مخرب مانند داده های بزرگ، هوش مصنوعی، نوآوری باز و غیره به کار برد؟

بنابراین، بر اساس استدلال های ارائه شده در بالا، از یک سو مشاهده می کنیم که ادبیات استفاده از دیدگاه مبتنی بر دانش منابع رو به رشد است و از سوی دیگر، مشروعیت این دیدگاه رایج با توجه به گسترش و رشد آتی آن محدود شده است. علاوه بر این، جریان تحقیق دیدگاه مبتنی بر دانش منابع بسیار متنوع و پراکنده است زیرا این چارچوب ها در رشته های مختلف با استفاده از لنزهای مفهومی متنوع اعمال شده اند. وجود چنین پراکندگی و تنوع در یک جریان تحقیقاتی معمولاً مرور سیستماتیک پایگاه دانش موجود این موضوع را تضمین می کند (کریستوفی، ورونیتس و کادوگان، ۲۰۱۹). همچنین اغلب گفته می شود که آینده یک حوزه پژوهشی مبتنی بر انتخاب های انجام شده در گذشته و حال است و از این رو وجود دارد. به منظور درک و پیشنهاد جهت آینده آن، نیاز مجدد به درک تکامل تاریخی و وضعیت فعلی منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش است. این مقاله تلاش می کند و با هدف پاسخگویی به این شکاف ها در حوزه دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش، با بررسی علمی رشته های مرتبط ادبیات، با استفاده از تکنیک بررسی ادبیات عینی تر و کمی تر، پاسخ دهد. در مجموع، اهداف اولیه این پژوهش به شرح زیر است: (۱) بررسی سیستماتیک جریان تحقیق دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش برای درک تکامل زمانی آن و روندهای تحقیقاتی در حال ظهور و مسیر آینده منبع و جریان دیدگاه مبتنی بر دانش. (۲) برای درک ترکیب انضباطی یا ساختار فکری حوزه پژوهشی دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش (۳) برای شناسایی و پیشنهاد حوزه رانش بالقوه (آینده، جایی که در آن قرار دارد) از نظر منبع و دانش محور مشاهده جریان.

در انجام این کار، این مقاله کمک های قابل توجهی را هم از نظر تحقیق و هم از نظر عملی، همانطور که در اینجا شرح داده شده است، می کند. اول، تا آنجا که ما آگاه هستیم، این مقاله اولین بررسی سیستماتیک و کمی در نوع خود را از مطالعات موجود در زمینه منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش ارائه می دهد. دوم، مرور سیستماتیک ما با ارائه ساختاری جامع از این حوزه تحقیقاتی از منظر زمانی و سنتی، یعنی اینکه چگونه این حوزه پژوهشی تکامل یافته و سهم سایر حوزه ها در توسعه آن چیست، درک منابع و تحقیقات دیدگاه مبتنی بر دانش را ارتقا می دهد. و تکامل، احتمالاً کاری انجام نشده است، و از این رو ارزش تحقیق و کاوش را دارد. سوم، تجزیه و تحلیل ما روندهای نوظهور و مسیرهای بالقوه آینده پژوهش منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش را شناسایی می کند. در نهایت، ما پیشنهاداتی را برای سازمان ها در زمینه توسعه مزیت رقابتی با استفاده از منابع و شایستگی های مبتنی بر دانش ارائه می کنیم.

۲- ادبیات پژوهش

سؤال پایدار «چه چیزی واریانس عملکرد شرکت را در داخل و بین صنایع توضیح می‌دهد»، محققان را برانگیخت تا اهرم‌های واریانس عملکرد پایدار را دنبال، تحقیق و شناسایی کنند (واراداران، ۲۰۲۰، ص ۲). (در تلاش برای پاسخ به این سوال، حجم وسیعی از تحقیقات در تعدادی از جریان‌ها تولید شد. که برخی از آنها در حوزه بازاریابی، استراتژی، کسب و کار بین‌المللی، عملیات و اینها متمرکز بر منابع و دیدگاه دانش محور از مزیت رقابتی شرکت بودند. ایپک، ۲۰۲۰؛ آربلو، آربلو-پرز، و پرز-گومز، ۲۰۲۰؛ پوپلی و همکاران، ۲۰۱۷؛ دیوید-وست و همکاران، ۲۰۱۸؛ کول، منا، و کورشون، ۲۰۱۶). همانطور که در بالا مورد بحث قرار گرفت، منابع یک شرکت در درجه اول مزیت رقابتی آن را هدایت می‌کند زیرا این منابع به شرکت در تحقق استراتژی‌ها و اهداف خود کمک می‌کنند (بارنی، ۱۹۹۱).

ورنرفلت (۱۹۸۴، ص ۱۷۲) منابع را به عنوان «نقطه قوت یا ضعف شرکت معین» تعریف کرد. دانش شرکت به عنوان یک منبع کلیدی در نظر گرفته می‌شود که مزیت‌های رقابتی آن را تعیین می‌کند. با این حال، گزاره منبع دانش در زمینه دیدگاه مبتنی بر منبع و نظریه‌های دیدگاه مبتنی بر دانش اندکی متفاوت است. RBV دانش را به عنوان یک منبع عمومی شرکت، درست مانند سایر منابع شرکت (اعم از محسوس و ناملموس) در نظر می‌گیرد. در حالی که KBV دانش را مهم‌ترین و استراتژیک‌ترین منبع شرکت می‌داند و استدلال می‌کند که منابع مبتنی بر دانش شرکت به سختی تقلید می‌شوند، از نظر اجتماعی پیچیده‌تر و به محصول و خدمات یک شرکت خاص‌تر هستند (کاستلو و دانلان، ۲۰۱۱). (گران، ۱۹۹۷، ص ۴۵۲) دانش شرکت را به عنوان "منبع تولیدی برجسته با اهمیت استراتژیک" مفهوم‌سازی کرد. بنابراین، دانش به عنوان یک منبع شرکت، واجد شرایط مکانیزم حفاظتی و جداسازی سه منبعی است، یعنی شرایط منحصر به فرد تاریخی، ابهام اتفاقی، و پیچیدگی اجتماعی (بارنی، ۱۹۹۱). به عبارت دیگر، تقلید از دانش شرکت دشوار خواهد بود زیرا ممکن است توسط مقررات نظارتی مانند حق ثبت اختراع و حق چاپ محافظت شود. برای رقبای روشن نیست که چگونه دانش شرکت منجر به رقابت می‌شود. و فرهنگ و تصویر برند یک شرکت تقریباً غیرممکن است که تکرار شود. علاوه بر این، ایجاد و کسب دانش خاص شرکت از نظر اجتماعی مبهم و خاص است، بنابراین دانش را به یک منبع خاص‌تر و منحصر به فرد تبدیل می‌کند. بنابراین، این توسعه در ادبیات تئوری شرکت به این سؤال کلیدی می‌پردازد که "چه چیزی واریانس در عملکرد پایدار شرکت را توضیح می‌دهد".

طرفداران دیدگاه مبتنی بر منابع دائماً استدلال کرده‌اند که منابع داخلی یک شرکت مزیت رقابتی آن را هدایت می‌کند (بارنی، ۱۹۹۱)، و KBV به عنوان یک نظریه با پاسخ به چگونگی حفظ ناهمگونی منابع برای دستیابی به مزیت رقابتی پایدار، این فرض را تکمیل می‌کند.

(Grant, 1996) KBV معتقد است که یک شرکت قادر به ایجاد و حفظ مزیت رقابتی خواهد بود، مشروط بر اینکه قادر به "دسترسی و یکپارچه‌سازی دانش تخصصی اعضای خود" باشد (گران، ۱۳۷۶، ص ۴۵۲). این دیدگاه دو منبع حیاتی شرکت یعنی دارایی‌ها و قابلیت‌های شرکت را ادغام می‌کند (آمیت و شومیکر، ۱۹۹۳؛ هلفت و پیتراف، ۲۰۰۳). از منظر پیشرفت نظری، و همانطور که در بالا مورد بحث قرار گرفت، KBV اصل بازده رانتی ریکاردی و شومپتری را جذب می‌کند و آن قابلیت‌های شرکت را مطرح می‌کند یعنی «منابع سازمانی تعبیه‌شده و

غیرقابل انتقال که شرکت را قادر می‌سازد بهره‌وری سایر منابع خود را بهبود بخشد» (ماکادوک، ۲۰۰۱ ص ۳۸۹) که شرکت را در پیکربندی و استقرار منابع قادر می‌سازد، باعث واریانس عملکرد پایدار می‌شود (Kull et al., 2016). این بحث در حال انجام، دانش استوار را به عنوان یکی از مهمترین آنها ایجاد می‌کند منبع اصلی رقابت پذیری شرکت (گران، ۱۹۹۶). (بنابراین KBV نشان می‌دهد که نقش کارکنان دانش (کارکنانی که دانش تخصصی را دارند) و مکانیسم یکپارچه سازی و هماهنگی دانش سازمان است که دانش را برای کاربرد آن یکپارچه می‌کند و تقلید از آن را برای رقبای دشوار می‌کند (گران، ۱۹۹۶؛ هردن، ۲۰۲۰). حتی در موارد تقلید دانش، رقبای نمی‌توانند با هدف تقلید به همان میزان ارزش تولید کنند، زیرا نمی‌توانند به "دانش داخلی سازمان، ترکیب دانش تخصصی و مشترک با مکانیسم‌های یکپارچه سازی دانش" دسترسی پیدا کنند. (Herden, 2020p. 168). هردن (۲۰۲۰) بیشتر استدلال می‌کند و معتقد است که کارایی رقابت مبتنی بر دانش یک شرکت بر سه عنصر متکی است: سطح دانش مشترک، فراوانی و تنوع ادغام دانش مشترک و تخصصی و ساختارهای سازمانی که فرآیند ارتباط لازم برای یکپارچه سازی دانش را صرفه جویی می‌کند. همچنین، این سه عنصر باید با شرایط لازم که توسط گران (۱۹۹۶) مشخص شده است، تکمیل شود.

متعاقباً، محققان به چالش‌های مختلف مربوط به مزیت رقابتی با استفاده از دیدگاه منابع و پایگاه دانش در زمینه‌های مختلف پرداخته‌اند. به عنوان مثال، هردن (۲۰۲۰) به این جریان از تحقیقات کمک می‌کند و توضیحی مبتنی بر نظریه برای ایجاد مزیت رقابتی پایدار از طریق ترکیب دانش سازمانی و استفاده از تجزیه و تحلیل برای تولید راه حل‌ها و تصمیم‌گیری‌ها ارائه می‌دهد. استدلال‌های او در درجه اول بر اساس سودمندی منابع تحلیلی یک شرکت و دانش آن با اشاره به دیدگاه حل مسئله است (نیکرسون و زنگر، ۲۰۰۴). به طور مشابه، کنگ و همکاران. (۲۰۲۰) از نظریه مبتنی بر دانش در یک ابتکار زنجیره تامین سبز برای دستیابی به نوآوری محصول سبز و نوآوری فرآیند سبز استفاده کرد. این دیدگاه تأیید می‌شود زیرا مشخص شد که ایجاد دانش یک عامل تعیین کننده مهم در نوآوری و قابلیت پایداری یک شرکت است (اسمیت، کالینز و کلارک، ۲۰۰۵) (کاستلو و دانلان، ۲۰۱۱) با گسترش مدیریت نوآوری و جریان توسعه محصول جدید از منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش، دیدگاه مبتنی بر نوآوری را به عنوان نظریه "بعدی" شرکت پیشنهاد کردند. گسترش مشروعیت منابع مبتنی بر دانش در حوزه بین‌المللی، مارتین و جوالگی (۲۰۱۹) نقش دانش شرکت را در افزایش عملکرد سرمایه‌گذاری‌های جدید بین‌المللی آزمایش کردند. به همین ترتیب، کابرا-سوارز، گارسیا-آلمیدا، و دی سا-پرز (۲۰۱۸) منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش از شرکت را در توضیح ساختار جانشین دانش با توجه به خانواده به عنوان یک منبع کلیدی در زمینه یک شرکت خانوادگی، به کار بردند. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که ادبیات منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش از شرکت به طور ارگانیک، هم از نظر کمیت و کیفیت، و هم در جریان‌های مختلف در حال تکامل است. بنابراین، نیاز به تنظیم لحن و گردآوری و معنا بخشیدن به تحقیقات پراکنده در زمینه منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش وجود دارد و در این فرآیند، جهت‌گیری‌های پژوهشی آینده مشخص می‌شود. بنابراین، این مقاله تلاشی برای شناسایی گسترش‌های احتمالی این جریان تحقیقاتی، با بررسی حوزه دانش موجود از دیدگاه منابع و دانش محور، با استفاده از روش مروری نظام‌مند و کمی است.

۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

به منظور دستیابی به اهداف تحقیق، این پژوهش از تحلیل کتاب سنجی استفاده می‌کند.

تجزیه و تحلیل Bibliometirc به خوبی شناخته شده است و به طور گسترده در رشته های مختلف برای تجزیه و تحلیل ابر داده های کتاب سنجی استفاده شده است. (Zupic and ˇCater 2015) تجزیه و تحلیل کتاب سنجی بیشتر به عنوان یک روش کمی و عینی تر برای بررسی ادبیات در نظر گرفته می شود که به درک ساختار یک حوزه دانش کمک می کند (راموس-رودریگ و رویز-ناوارو ۲۰۰۴).

۳-۱ فرآیند بازیابی داده ها و داده ها

فراداده این مقاله تحقیقاتی از Scopus © در جولای ۲۰۲۰ بازیابی شده است. Scopus © یکی از بزرگترین پایگاه های داده است که ابر داده های کتاب سنجی انتشارات تحقیقاتی را در خود جای داده است.

ما از یک رشته عبارت جستجوی مناسب "مدیریت دانش" یا "نمای مبتنی بر دانش" با "سیستم مدیریت دانش" یا انتقال دانش" یا "اکتساب دانش" یا "ایجاد دانش" استفاده کردیم "اشتراک گذاری دانش" یا "محافظت از دانش" یا قابلیت های مدیریت دانش" یا "سرقت دانش" یا "اشاعه دانش" یا "ارزیابی دانش" و "نمای مبتنی بر منابع یا منابع شرکت" در بخش عنوان، چکیده و کلمات کلیدی. این جستجو ۳۹۴ سند تحقیقاتی را به دست آورد. پس از آن، مقوله های موضوعی مانند ریاضیات، کشاورزی، بیوشیمی، شیمی، پرستاری، انرژی، زمین و سیاره ای حذف شدند و حوزه های موضوعی کلیدی مرتبط مانند مدیریت بازرگانی، علوم اجتماعی، اقتصاد، روان شناسی و هنر و علوم انسانی، علوم تصمیم گیری و علوم کامپیوتر انتخاب شد و این منجر به ۳۶۲ سند تحقیق شد. در مرحله بعدی غربالگری، مقالات کنفرانس، بررسی کنفرانس، اشتباه و یادداشت ها را حذف کردیم و این منجر به یادآوری ۲۷۳ سند پژوهشی شد. در مراحل بعدی، مقالات پژوهشی را که به زبان هایی غیر از انگلیسی منتشر شده بودند حذف کردیم و در نهایت مجموعه داده ای از ۲۸۸ سند تحقیقاتی برای ما باقی ماند. شکل ۱ فرآیند بازیابی داده ها را به روشی گام به گام شرح می دهد (گوئل و کومار، ۲۰۲۰).

۳-۲ تحلیل داده ها

برای دستیابی به اهداف تحقیق، ابر داده های بازیابی شده، همانطور که در بالا توضیح داده شد، از ۲۸۸ سند تحقیق مرتبط با استفاده از بسته های تحلیلی منبع باز بسته Bibliometrix R Aria and Cuccurullo، و VOSviewer. (2017) تجزیه و تحلیل شدند. ما همچنین از Scimat برای به دست آوردن بینش بیشتر در مورد خوشه های کلیدواژه استفاده کردیم زیرا Scimat به کاربران امکان می دهد سند پیوند داده شده را از پایگاه داده بازیابی شده بازیابی کنند. برای پرداختن به هدف تحقیق خود، یعنی درک ترکیب رشته ای، و مسیر آینده منبع و جریان دیدگاه مبتنی بر دانش (ساختار مفهومی)، ما یک نمودار Sankey و نقشه استراتژیک حوزه تحقیق را با استفاده از تحلیل هم کلمه ساختیم. برای پرداختن به هدف دوم تحقیق بعدی، یعنی بررسی سیستماتیک جریان تحقیق دیدگاه مبتنی بر منبع و دانش برای درک تکامل زمانی آن (ساختار فکری پایگاه تحقیق)، از تاریخ نگاری، تحلیل هم استنادی و جفت کتابشناختی استفاده کردیم. روش تاریخ نگاری برای تجزیه و تحلیل گاهشماری و ریشه های تاریخی یک حوزه پژوهشی استفاده می شود، یعنی اینکه چگونه موضوعات یا مضامین مختلف پژوهشی در زمان سفر می کنند. در نهایت، نشان می دهد که چگونه یک زمینه تحقیقاتی در یک دوره زمانی تکامل می یابد علاوه بر

این، ما تجزیه و تحلیل شبکه را بر روی اسناد اولیه و ثانویه پایگاه داده بازیابی شده با استفاده از تحلیل هم‌استنادی و جفت کتابشناختی انجام دادیم. یافته‌های تجزیه و تحلیل ما در بخش بعدی به تفصیل آمده است.

۴- اهداف پژوهش

فرداده/شاخص‌های کتاب‌سنجی بازیابی و گردآوری شده (به عنوان مثال، تعداد نقل‌قول‌ها، کلمات کلیدی، قدرت پیوند، شاخص h و غیره). از ۲۸۸ سند تحقیق از Scopus تجزیه و تحلیل شد و یافته‌های ما در اینجا گزارش شده است. جدول ۱ اطلاعات اصلی در مورد مجموعه داده ما را گزارش می‌دهد. بازه زمانی انتشار پایگاه تحقیقاتی بازیابی شده ما بین سال‌های ۱۹۹۴ تا ۲۰۲۰ است و این اسناد در ۱۶۰ منبع مختلف منتشر شده‌اند که تحت عنوان مجلات، کتاب‌ها و غیره طبقه‌بندی شده‌اند. میانگین امتیاز استاندارد پایگاه پژوهشی ما ۷۶,۱۶ استناد در هر سند و تعداد اسناد ثانویه در حوزه پژوهش ۲۰۷۸۹ است. از مجموع ۲۸۸ سند پژوهشی (تقسیم شده به مقالات پژوهشی - ۲۶۱ مقاله مروری - ۱۷، کتاب - ۲ و فصل کتاب - ۸)، ۵۲ سند تک تالیفی بوده و شاخص همکاری سهام پژوهشی ۲,۶۷ است (جدول ۱ را ببینید). یافته‌های تفصیلی تجزیه و تحلیل ما در زیر بخش عاقلانه ارائه شده است.

۱-۴ تحلیل کتاب‌سنجی توصیفی

این بخش ویژگی‌های توصیفی پایگاه پژوهشی را مورد بحث قرار می‌دهد، مانند گرایش‌های انتشار در طول دوره‌ها، فعال‌ترین نویسندگان (های) در این زمینه، بیشترین استنادهای فردی در این زمینه، مرتبط‌ترین منابع انتشار، محبوب‌ترین کلمات کلیدی و غیره. تجزیه و تحلیل ما نشان می‌دهد که انتشار در این زمینه با نرخ سالانه ۱۵,۲۲ درصد رشد داشته است. برای به دست آوردن بینش عمیق‌تر در مورد روند انتشار، دوره انتشار را به سه دوره فرعی تقسیم کرده ایم، دوره ۱۹۹۴-۲۰۰۰، ۲۰۰۱-۲۰۱۰ و ۲۰۱۱-۲۰۲۰. در طول دوره فرعی اول تنها ۶ سند با میانگین استناد ۱۴۱۰ در هر سند ظاهر شد. اولین مقاله (Garud & Nayyar, 1994) در این زمینه تحقیقاتی در سال ۱۹۹۴ منتشر شد و این مقاله بر اساس RBV شرکت ساخته شده است و فرض می‌کند که ظرفیت تحول یک شرکت به طور مثبت با سرزندگی شرکتی آن مرتبط است. رایج‌ترین کلمات کلیدی در این مرحله دانش ضمنی، تغییر، مزیت رقابتی، اثرات تراکم، دانش صریح، نظریه شرکت و نوآوری بودند. در طول دهه بعد (۲۰۰۱-۲۰۱۰) تعداد اسناد منتشر شده ۱۰۹ با نرخ رشد سالانه ۱۲,۲۷ درصد بود. این اسناد در ۶۹ منبع با میانگین استناد ۹۴ با هر سند منتشر شده است. در این دوره بیشترین کلمات کلیدی ظاهر شده عبارتند از دیدگاه مبتنی بر منبع، مدیریت دانش، مزیت رقابتی، سرمایه فکری، دیدگاه مبتنی بر دانش و نوآوری.

جدول ۱- اطلاعات اصلی درباره داده‌ها

بازه زمانی	۱۹۹۴-۲۰۲۰
منابع (مجلات، کتاب و غیره)	۱۶۰
استناد	۲۸۸
میانگین سال از انتشار	۷,۸۴
میانگین استناد در هر سند	۷۶,۱۶
میانگین استناد در سال در هر سند	۵,۵۳۲
مراجع	۲۰۷۸۹
انواع سند	۲۶۱
ماده	۲

کتاب	۸
کتاب فصل	۱۷
بررسی	۵۸۶
محتویات سند	
کلمات کلیدی پلاس (شناسه)	
نویسندگان	۶۷۸
نویسندگان	۴۷
نویسندگان اسناد تک نویسنده	۶۳۱
نویسندگان اسناد چند تالیفی	۵۲
همکاری نویسندگان	۰,۴۲۵
اسناد تک تالیفی	۲,۳۵
اسناد به ازای نویسنده	۲,۴۸
نویسندگان در هر سند	۲,۶۷
نویسندگان مشترک در هر سند	
شاخص همکاری	

دوره جدیدتر بعدی (۲۰۱۱-۲۰۲۰)، ۱۷۳ سند در ۱۱۵ منبع با میانگین استناد ۱۹ در هر سند یافت شد. بیشترین کلمات کلیدی در این دوره عبارت بودند از دیدگاه مبتنی بر منابع، مدیریت دانش، دیدگاه مبتنی بر دانش، نوآوری، اشتراک دانش، مزیت رقابتی و عملکرد. در این دوره اخیر، تعداد انتشارات با نرخ سالانه ۲۶ درصد رشد کرد. بیانگر ارتباط و اهمیت موضوع حاضر تحقیق است.

در مجموع، از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۲۰، انتشار در این زمینه تحقیقاتی با نرخ سالانه ۱۵,۲۲ درصد رشد کرده است که میانگین استناد هر سند ۷۶ است. این اسناد عمدتاً در مجله مدیریت استراتژیک (۱۷ نشریه، ۴۸۶۵ استناد)، مجله مدیریت دانش (۱۳ نشریه، ۹۱۹ استناد)، مدیریت بازاریابی صنعتی (۷ انتشارات، ۲۶۶ استناد)، تصمیم مدیریت (۷ نشریه، ۲۸۳ نقل قول) - برای نام بردن صدک بالاجدول ۲ شامل جزئیات تأثیر منبع است، به عنوان مثال، تعداد انتشارات، استناد، نمایه g، نمایه h و نمایه m 15 مجله برتر.

جدول ۲ همچنین تأثیرگذارترین نویسندگان در این زمینه را شناسایی و فهرست می کند. جدول ۳ موجود است.

۲-۴ تکامل زمانی و روندهای نوظهور در زمینه تحقیق دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش کاری که بعداً انجام می دهیم، برای درک بهتر روندهای تحقیقاتی در حال ظهور و تکامل زمانی حوزه تحقیق مبتنی بر منابع و دانش، ما متادیتا را بازایی کردیم که سپس با استفاده از بسته Bibliometrix R تجزیه و تحلیل شد (Aria and Cuccurullo 2017) این تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به نمودار استراتژیک و نمودار سانکی حوزه تحقیقاتی متمرکز ما را به دست آورد. یافته های این تحلیل در زیر مورد بحث قرار می گیرد:

جدول ۲- تاثیر منبع

شروع PY	NP	TC	m_شاخص	g شاخص	h شاخص	منبع
1994	17	4865	0.60	17	16	مجله مدیریت استراتژیک
2000	13	919	0.43	13	9	مجله مدیریت دانش
2004	7	266	0.24	7	4	مدیریت بازاریابی صنعتی
2004	7	214	0.30	7	5	مجله بین المللی مدیریت فناوری
2005	7	283	0.38	7	6	تصمیم مدیریت
2003	6	174	0.33	6	6	مجله تحقیقات بازرگانی
2004	5	120	0.29	5	5	مجله بین المللی سرمایه های آموزشی و فکری
2007	5	477	0.36	5	5	مجله مدیریت نوآوری محصول
2015	5	60	0.5	5	3	پایداری (سوئیس)
2007	5	107	0.28	5	4	پیش بینی تکنولوژیک و تغییرات اجتماعی
2009	4	5	0.08	2	1	مجله مدیریت اطلاعات و دانش
2002	4	166	0.21	4	4	دانش و مدیریت فرآیند
۲۰۰۹	۴	۷۲	۰٫۲۵	۴	۳	تحقیق و تمرین مدیریت دانش

جدول ۳- تاثیرگذارترین نویسنده در این زمینه

شروع PY	NP	h_شاخص	TC	نویسنده
1998	3	3	7459	Dyer J H
1998	1	1	6229	Singh H
2004	2	2	1230	Hatch NW
2000	1	1	1010	Frey BS
2000	1	1	1010	Osterloh M
2003	1	1	985	Sohi RS

Tippins MJ	985	1	1	2003
Hitt MA	554	1	1	1999
Hoskisson RE	554	1	1	1999
Wan WP	554	1	1	1999

نقشه راهبردی یک حوزه تحقیقاتی، میدان دانش را به صورت زمانی تجسم می‌کند. (Aparicio et al., 2019) این با استفاده از تجزیه و تحلیل کلمات کلیدی کلمات کلیدی انجام می‌شود و کل زمینه تحقیق را به صورت موضوعی ساختار می‌دهد. (Cobo et al., 2011). یک نقشه استراتژیک یک نمودار دو بعدی است که از مقادیر رتبه‌بندی مرکزیت و چگالی استفاده می‌کند (Cobo et al., 2011)، که یک ربع 2×2 را بر اساس مقادیر رتبه‌بندی بالا و پایین مرکزیت و چگالی ایجاد می‌کند.

این چهار ربع به عنوان ربع حرکتی (بالا سمت راست)، ربع عرضی یا پایه (پایین سمت راست)، ربع محیطی (بالا سمت چپ) و ربع در حال ظهور یا ناپدید شدن (پایین سمت چپ) طبقه‌بندی می‌شوند (Aparicio et al., 2019; Cobo et al., 2015). از نقشه راهبردی (شکل ۲) مشهود است که کل پایگاه تحقیقاتی در ۱۲ موضوع ساختار یافته است: سه موضوع حرکتی / ربع بالای سمت راست (توسعه محصول، شبکه و اتحاد، SMES؛ سه موضوع اساسی / ربع پایین سمت راست (دیدگاه مبتنی بر منابع، دیدگاه مبتنی بر دانش، نوآوری. دو موضوع جانبی یا متفرقه / ربع فوقانی چپ (فناوری اطلاعات، دانش و نوآوری فرآیند و سه موضوع نوظهور / ربع چپ پایین (سرمایه اجتماعی، فکری، مهندسی دانش). در زیر به تفصیل به این موارد پرداخته شده است.

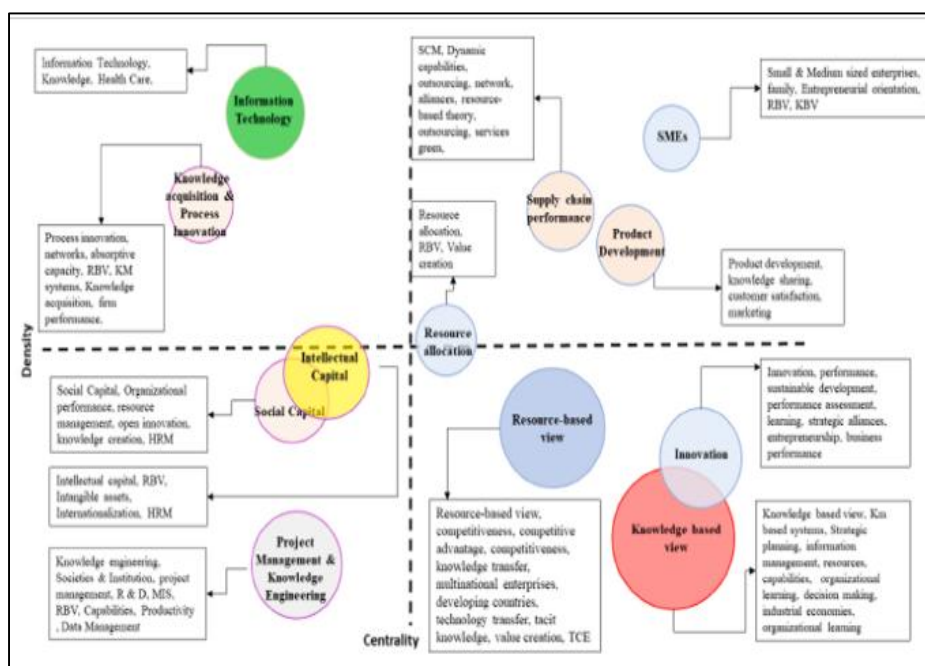
۱-۲-۴-۱ نم‌های محرکی

ربع بالا سمت راست (شکل ۲) دارای سه موضوع است، به عنوان مثال، شبکه و اتحاد، توسعه محصول، و SMES که با سه کره با حجم متفاوت نشان داده شده است.

اندازه یک کره نشان دهنده حجم تحقیق در یک موضوع است. مضامین درون ربع حرکتی دارای ارزش رتبه بالایی از تراکم (درجه استحکام پیوند در درون تم) و مرکزیت (درجه استحکام پیوند با سایر مضامین) هستند و از این رو به عنوان یک موضوع توسعه یافته در نظر گرفته می‌شوند (Aparicio et al, 2019; Murgado - آرمنتروس و همکاران، ۲۰۱۵).

این موضوع، یعنی شبکه و اتحاد، از کلمات کلیدی تشکیل شده است: شبکه، اتحاد، برون سپاری، قابلیت‌های پویا، عرضه زنجیره ای و غیره

تحقیقات در مورد این موضوع عمدتاً به موضوعات مربوط به اتحادهای استراتژیک، شبکه‌های خارجی و همکاری‌های یک شرکت می‌پردازد. مانند اینکه چگونه منابع داخلی یک شرکت و همکاری آن با سایر شرکا باعث ایجاد دانش در یک صنعت فناوری فشرده می‌شود (لاوی و دروری، ۲۰۱۲). مبتنی بر شبکه و عملکرد استارت آپ‌ها (Eleens, van Rijnsoever, & Niesten, 2017)؛ رابطه بین شرکتی و کسب دانش و نشأت (Soriano & Parker, 2012)؛ ساختار حکمرانی و ترکیب منابع (Wang & Zajac 2007)، برون‌سپاری از دیدگاه منابع و دانش (Gutierrez-Gutierrez, Molina, Bustinza, 2010) این مطالعات در درجه اول از دیدگاه RBV و KBV استخراج می‌شوند. در اینجا، دیدگاه RBV توضیح می‌دهد که چگونه اتحادها یا شبکه‌ها دسترسی شرکت را به انواع منابع ممکن می‌سازد و توانایی شرکت را برای کسب یا ایجاد، توزیع و استفاده از دانش ارتقا می‌دهد. همچنین، در اینجا، دیدگاه KBV دانش را به عنوان یک عنصر مهم برای موفقیت سازمان می‌بیند.

تحقیقات در این موضوع عمدتاً بین سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۹ ظاهر می‌شود. موضوع بعدی زیر ربع حرکتی توسعه محصول نام دارد و این موضوع از کلمات کلیدی مانند توسعه محصول، اشتراک دانش، رضایت مشتری و بازاریابی تشکیل شده است. انتشارات در این موضوع عمدتاً بر توسعه محصول جدید تمرکز دارند در حالی که از KBV و RBV استخراج می‌شوند. به عنوان مثال، اختصاص منابع (سرمایه گذاری مالی و کارکنان دانش) برای ابتکارات توسعه محصول جدید (هنارد و مک فادین، ۲۰۱۲) نقش پیچیدگی دانش و ضمنی بودن بر نتایج توسعه محصول جدید، از طریق ایجاد مزیت موقعیتی (Kim, Im, & Slater, 2013) منابع توسعه محصول جدید، قابلیت فرایند

توسعه محصول جدید، به عنوان مثال، ادغام دانش جهانی، و عملکرد توسعه محصول جدید. جدول زمانی انتشار این موضوع عمدتاً از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۶ است.

موضوع سوم زیر ربع حرکتی SMES نام دارد و دارای کلمات کلیدی مانند شرکت های کوچک و متوسط، خانواده، جهت گیری کارآفرینی است. اگرچه اندازه تحقیق در این موضوع نسبتاً کم است، که نشان می‌دهد این یک موضوع خاص است، اما به خوبی توسعه یافته است.

جدول زمانی انتشار برای این موضوع از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۹ است و موضوعات اصلی مورد بررسی عبارتند از - اثر واسطه ای دانش و منابع شرکت بر جهت گیری بازار بین المللی و بین المللی سازی (SME) Nakos، و گومز-گراس، (۲۰۱۱)، به عنوان حوزه های کلیدی. جالب توجه است، یک موضوع، یعنی تخصیص منابع، بین ربع پایه و ربع حرکتی قرار دارد و از کلمات کلیدی مانند تخصیص منبع، ایجاد ارزش و RBV تشکیل شده است. جدول زمانی انتشار بخش عمده ای از تحقیقات در مورد این موضوع در حدود سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ منتشر شده است، با چند مقاله که در حدود سال ۲۰۱۸ ظاهر شده اند. موضوعات اصلی انتشار در این موضوع، ایجاد ارزش از طریق استفاده از منابع (منابع انسانی) و ترکیب است. (افیونی، ۲۰۰۹؛ هلکامب، هلمز، و کانلی، ۲۰۰۹).

در نهایت، انتشارات موضوع محرک عمدتاً در سمت کاربرد RBV و KBV، در زمینه‌های مختلف مانند SMES، توسعه محصول و اتحادها و شبکه و غیره هستند. بیشتر این رشته‌ها یا مقالات تحقیقاتی در حدود سال ۲۰۰۴ منتشر شدند و سپس در سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۱۴ به بلوغ رسیدند. اگرچه این مضامین دارای درجه مرکزی و تراکم بالایی هستند، اما از نظر کمیت کاملاً توسعه یافته در نظر گرفته می‌شوند.

۲-۱-۲-۴ تم های پایه

ربع پایین سمت راست یا ربع موضوع پایه شامل سه موضوع است، یعنی دیدگاه مبتنی بر منبع، دیدگاه مبتنی بر دانش و نوآوری. مضامین در ربع پایه دارای چگالی کم (استحکام اتصال داخلی ضعیف) و مرکزیت بالا (استحکام اتصال خارجی قوی) هستند. این سه موضوع از نظر حجم تحقیق بزرگترین هستند. بدیهی است که دومین موضوع بزرگ در ربع پایه، دیدگاه مبتنی بر منبع (RBV) است. و از کلیدواژه هایی مانند RBV، رقابت، مزیت رقابتی، رقابت پذیری، انتقال فناوری، اقتصاد هزینه تراکش، دانش ضمنی به عنوان کلید واژه ها تشکیل شده است. تحقیقات در مورد این موضوع عمدتاً از دیدگاه RBV استخراج شده است، جایی که ایده در نظر گرفتن دانش به عنوان یک منبع شرکت شروع به توسعه کرد. به عنوان مثال، ایده ایجاد یک سیستم مدیریت دانش سازمانی یا قابلیت مدیریت دانش به عنوان دارایی استراتژیک از دیدگاه RBV و طرح ایده انتقال دانش. مسکویتا و همکاران، ۲۰۰۸؛ ویلاسارو، ۲۰۱۷). (مسو و اسمیت، ۲۰۰۰؛ چوانگ، ۲۰۰۴؛ مسکیتا، آناند، و براش، ۲۰۰۸) جدول زمانی انتشار این موضوع بین سال های ۱۹۹۴ تا ۲۰۲۰ است و ممکن است به عنوان موضوع پایه برای زمینه تحقیقاتی RBV-KBV در نظر گرفته شود. این موضوع در درجه اول مفروضات RBV را به دانش گسترش می‌دهد و دانش را به عنوان یک منبع مهم شرکت تثبیت می‌کند.

بزرگترین موضوع در اینجا دیدگاه مبتنی بر دانش (KBV) است و این مضمون کلمات کلیدی مانند KBV، سیستم های مبتنی بر KM، برنامه ریزی استراتژیک، مدیریت اطلاعات، یادگیری سازمانی، تصمیم گیری، منابع، قابلیت ها،

اقتصادهای صنعتی را تشکیل می‌دهد. مطالعات در مورد این موضوع عمدتاً در موضوع مدیریت دانش و توسعه و عملکرد شرکت است (کریگه، هالت و کچن، ۲۰۰۹). پر کردن شکاف دانش با استفاده از منابع فناوری اطلاعات؛ توسعه قابلیت KM و جذب دانش (لی و چوی، ۲۰۰۹). توسعه شایستگی‌های اصلی یک کسب و کار با استفاده از KBV و RBV (لی، کلارک، و سیلینس، ۲۰۱۸) به عنوان موارد کلیدی.

خطوط زمانی انتشار برای این موضوع از حدود سال ۲۰۰۴ شروع می‌شود، اما بخش عمده‌ای از این تحقیق بین سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰ ظاهر شد. توجه به این نکته حائز اهمیت است که تحقیقات در این موضوع در درجه اول دانش را به عنوان یک منبع مهم شرکت فرض می‌کند و به موضوعات توسعه قابلیت KM، قابلیت جذب دانش، توسعه دانش جدید با استفاده از فناوری اطلاعات شیوه‌های مدیریت اطلاعات، به عنوان جنبه‌های کلیدی می‌پردازد. در درجه اول، این مطالعات دامنه دیدگاه مبتنی بر دانش را به شیوه‌ای مبتنی بر کاربرد گسترش می‌دهد. موضوع سوم در ربع پایه به عنوان نوآوری نامگذاری شده است و از کلیدواژه‌هایی مانند نوآوری، عملکرد، توسعه پایدار، ارزیابی عملکرد، کارآفرینی، عملکرد کسب و کار تشکیل شده است. موضوعات اصلی تحقیق در این موضوع منابع داخلی، ایجاد دانش و عملکرد تجاری است. (Maranto-Vargas & Rangel, 2007) پارادوکس اکتشاف بهره‌برداری در زمینه انتقال دانش و نوآوری (Lin, McDonough, Lin, & Lin, 2013)؛ نقش منابع و دانش شرکت در ترویج توسعه پایدار (Yuen et al., 2020)؛ دانش و نوآوری (ژنگ و همکاران، ۲۰۱۷)، باز هم به نام‌های کلیدی تحقیقات در این موضوع عمدتاً به بررسی رابطه دانش با نتایج شرکت مانند عملکرد نوآوری، توسعه پایدار و غیره می‌پردازد. جدول زمانی انتشار این موضوع عمدتاً در حدود ۲۰۱۳-۲۰۲۰ خلاصه شده است، با چند استثنا.

در نهایت، مضامین درون ربع پایه پایه و اساس زمینه تحقیقاتی RBV-KBV را فراهم می‌کند. و مشروعیت نظری همان را افزایش می‌دهد. به ویژه، موضوع RBV تا حد زیادی به این امر کمک می‌کند. تم KBV مفاهیم یا بخش کاربردی را ایجاد می‌کند، که مشاهده می‌کنیم که با موضوع نوآوری بیشتر گسترش یافته است. از نظر جدول زمانی انتشار این مضامین، یافته‌ها در اینجا نشان می‌دهند که موضوع RBV در حدود سال ۱۹۹۴ شروع به توسعه کرد، در حالی که تحقیقات با پذیرش KBV در حدود سال ۲۰۰۴ توسعه یافت و متعاقباً موضوع نوآوری، در این زمینه تحقیقاتی، در حدود سال ۲۰۰۷ شروع به توسعه کرد. طور کلی، اگرچه تجزیه و تحلیل ما نشان می‌دهد که این موضوعات هنوز وجود ندارد همان‌طور که موضوع ویژه نشان می‌دهد، به طور کامل توسعه یافته و هنوز به پتانسیل خود از نظر استفاده نظری و آزمایش در "زمینه‌های جدیدتر" دست یافته‌اند.

۳-۱-۲-۴ ربع محیطی

(بالا سمت چپ). ربع محیطی (بالا سمت چپ) دارای دو موضوع است که عبارتند از فناوری اطلاعات و دانش و نوآوری فرآیند. تم‌ها در این ربع دارای درجه مرکزیت کم و درجه تراکم بالایی هستند که به این معنی است که این تم‌ها دارای استحکام کشش داخلی قوی و استحکام روابط خارجی کم هستند. استحکام پایین روابط خارجی به این معنی است که موضوعات در زمینه تحقیقاتی مرکزی نیستند و در مرحله طاقچه هستند و بسیار تخصصی هستند. این موضوع از موضوع "فناوری اطلاعات" که از کلیدواژه فناوری اطلاعات، دانش و مراقبت‌های بهداشتی تشکیل شده است مشهود است. به نظر می‌رسد تحقیقات در این موضوع بر نقش فناوری اطلاعات در مدیریت دانش در

یک زمینه بسیار خاص یعنی مراقبت‌های بهداشتی تمرکز دارد. مثلاً: بسیج دانش در مراقبت‌های بهداشتی (فرلی، کریلی، جاشاپارا، و پکهام، ۲۰۱۲)، زیرساخت‌های مدیریت دانش و نوآوری در بیمارستان‌های تایوان (لی، هانگ، و چاو، ۲۰۱۱)، جهت‌گیری نوآوری و رضایت بیمار در بیمارستان‌های ایالات متحده (دوبرژیکوفسکی، کالوی، و Vonderembse، 2015)، به نام چند. جدول زمانی انتشار این نشریه‌ها حول و حوش یک بازه زمانی خاص، یعنی سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۵ است، و شاید به همین دلیل است که این موضوع در ربع محیطی قرار می‌گیرد. موضوع دیگری که در این ربع قرار می‌گیرد به نام استنواوری دانش و فرآیند و متشکل از کلمات کلیدی مانند نوآوری فرآیند، ظرفیت جذب، کسب دانش، عملکرد شرکت، برای نام بردن دوباره چند مورد است. موضوع اصلی تحقیق در موضوع، بنیاد خرد در مورد چگونگی تبدیل انواع مختلف فرآیند به اشتراک‌گذاری دانش به بهره‌وری متفاوت (هاس و هانسن، ۲۰۰۷)، منابع IS و نوآوری فرآیند (طرافدار و گوردون، ۲۰۰۷)، جهت‌گیری CSR و نوآوری فرآیند از دیدگاه RBV-KBV، استراتژی KM و نوآوری فرآیند در شرکت‌های با فناوری پیشرفته (یانگ، ۲۰۱۰). انتشار این مطالعات در مجلات با رتبه بالا نیست و جدول زمانی انتشار نیز بسیار پراکنده است. در نهایت، مضامینی مانند فناوری اطلاعات و دانش و نوآوری فرآیند، برای تحقیق حاشیه‌ای هستند و می‌توان توجه یا توسعه بیشتری را پیشنهاد کرد.

۴-۱-۲-۴ ربع نوظهور (سمت چپ پایین).

ربع پایین سمت چپ دارای سه موضوع سرمایه اجتماعی، سرمایه فکری و مهندسی دانش است. مضامین موجود در این ربع دارای استحکام داخلی ضعیف و همچنین استحکام پیوند خارجی ضعیفی هستند زیرا این ربع دارای مرکزیت و تراکم رتبه پایینی است. مضامینی که در این ربع قرار می‌گیرند، بسته به جدول زمانی انتشارشان، یا در حال ظهور یا ناپدید شدن به عنوان یک موضوع هستند. بزرگترین موضوع از نظر اندازه و کمیت تحقیق، مهندسی دانش است و موضوعات تحقیقاتی اصلی در این موضوع عبارتند از فرمول‌بندی استراتژی‌های تولید (Paiva، Roth، و Fensterseifer، 2008)، قابلیت استفاده مجدد و انتقال دانش در یک مجموعه تولید خودرو (Corso، Muffatto، & Verganti، 1999) و KM مبتنی بر شایستگی. سامیوتیس و پولیمناکو، ۲۰۰۲). (از نظر جدول زمانی انتشار برای این مطالعات، به نظر می‌رسد که این موضوع یک موضوع در حال ناپدید شدن است، زیرا اکثر این مطالعات در حدود سال‌های ۱۹۹۹-۲۰۰۶ منتشر شده‌اند.

موضوع بعدی در این ربع سرمایه اجتماعی است و این موضوع از کلیدواژه‌هایی مانند نوآوری باز، سرمایه اجتماعی، مدیریت منابع، عملکرد سازمانی، ایجاد دانش و به اشتراک‌گذاری تشکیل شده است.

برای نام بردن از موارد کلیدی انتشار مطالعات در مورد این موضوع شامل زمینه‌هایی است که به موضوعاتی مانند نوآوری باز و عملکرد سازمانی پرداخته است (Singh, Gupta, Busso, & Kamboj, 2020)، ظرفیت جذب، یادگیری و نوآوری باز (Naqshbandi & Tabche, 2018)، سرمایه اجتماعی و اشتراک دانش (ژنگ و همکاران، ۲۰۱۷)، تیم مدیریت ارشد و اشتراک دانش (چن و همکاران، ۲۰۱۷)، توانایی مدیریتی و ایجاد ارزش (هولکامب و همکاران، ۲۰۰۹)، اشتراک دانش در زمینه‌های مختلف. رازق، احمد، اقبال، اکرام الله، و دیوید، ۲۰۲۰؛ کرنز و لدر، ۲۰۰۳ خطوط زمانی انتشار این موضوع از حدود سال ۲۰۰۳ شروع می‌شود، اما این موضوع اخیراً بیشتر مورد توجه قرار گرفته است، یعنی در سال ۲۰۲۰. همانطور که واضح است که موضوعات در این موضوع بسیار پراکنده هستند و هنوز به طور کامل توسعه نیافته‌اند، به جز موضوع اشتراک دانش. از نظر تسهیم دانش، بررسی

اولیه این مبحث به جنبه مفهومی و نظری مفهوم در بررسی سطح خرد، مانند بررسی مکانیسم انگیزشی آن پرداخته است. بر اساس بحث فوق در اینجا، بنابراین قطعاً می‌توان این موضوع را یک موضوع نوظهور نامید. موضوع دیگری که در این ربع وجود دارد سرمایه فکری است و از کلیدواژه‌هایی مانند سرمایه فکری، دارایی نامشهود، بین‌المللی سازی تشکیل شده است. موضوعات پژوهشی در این موضوع عبارتند از: سرمایه فکری برای نوآوری و عملکرد (Ardhiani & Nasih, 2019; Tsou, Chen, & Liao, 2016)، دارایی‌های نامشهود و بین‌المللی شدن، رمال، رز، مور، و باتساکیس، ۲۰۱۴. این موضوع همچنین می‌تواند به عنوان یک موضوع در حال ظهور طبقه بندی شود و برای رسیدن به درجه ای از بلوغ نیاز به کاوش بیشتری دارد. در نهایت، از سه مضمون در این ربع، دو مضمون در حال ظهور و یک موضوع یک موضوع ناپدید شده است.

۲-۲-۴ نمودار سانکی میدان تحقیقاتی RBV-KBV

آنچه در ادامه می‌آید این است که برای درک تکامل زمانی میدان تحقیقاتی RBV-KBV در سه دوره زمانی، یعنی ۱۹۹۴-۲۰۰۱، ۲۰۰۱-۲۰۱۰ و ۲۰۱۰-۲۰۲۰، ما یک نمودار سانکی را با استفاده از شاخص گنجاندن کلمه کلیدی با وزن وقوع کلمه ترسیم می‌کنیم. نمودار Sankey یک تجسم گرافیکی از حرکت کلمات کلیدی از یک موضوع به موضوع دیگر است و به "درک توسعه یک زمینه، جهت گیری آن و پیش بینی روندهای آینده" کمک می‌کند (Aria, Misuraca & Spano, 2020). برای ترسیم نمودار Sankey از زمینه تحقیقاتی RBV-KBV، 250 کلمه کلیدی نویسنده را با حداقل فراوانی وقوع ۵ در نظر گرفتیم. کل زمینه تحقیقاتی به سه دوره زمانی تفکیک شد زیرا این به درک تکامل میدان تحقیقاتی RBV-KBV با توجه به زمان کمک می‌کند.

از نمودار Sankey (شکل ۳) مشهود است که در برش زمانی یک (۱۹۹۴-۲۰۰۱)، موضوعات اصلی تحقیق سیستم‌های KM و KM، دیدگاه مبتنی بر منابع و تغییر و بازسازی بودند. موضوع سیستم‌های KM و KM در ربع پایه قرار دارد و از کلمات کلیدی تشکیل شده است. مانند سیستم‌های KM، KM، دانش ضمنی، دانش آشکار، یادگیری سازمانی، رقابتی مزیت و مدیریت منابع. به نظر می‌رسد که این موضوع در طول مقطع اول بیشترین توجه را از سوی محققان دریافت کرده و به درجه بالایی از استحکام پیوند داخلی دست یافته است. با این حال، در مقایسه با موضوعات دیگر، دارای درجه بسیار پایینی از استحکام اتصال خارجی است. موضوع دوم، دیدگاه مبتنی بر منابع از نظر کمیت خروجی تحقیق در رتبه دوم قرار دارد. این موضوع از RBV، تکامل مشترک، استراتژی جهانی، نظریه شرکت، انتقال دانش، اثرات ازدحام تشکیل شده است و بین ربع پایه و ربع حرکتی قرار گرفته است. که نشان می‌دهد این موضوع در مقایسه با سایر موضوعات تحقیقاتی در این زمینه به درجه متوسطی از استحکام پیوند رسیده است. موضوع دیگر در این منطقه زمانی تغییر و بازسازی است و این موضوع در طاقچه و ربع محیطی قرار دارد. این موضوع از کلمات کلیدی مانند تغییر، نوآوری، RBV، بازسازی و انتقال فناوری تشکیل شده است. موقعیت این موضوع نشان می‌دهد که موضوع مهمی برای پایگاه پژوهشی در برش زمانی یک نیست.

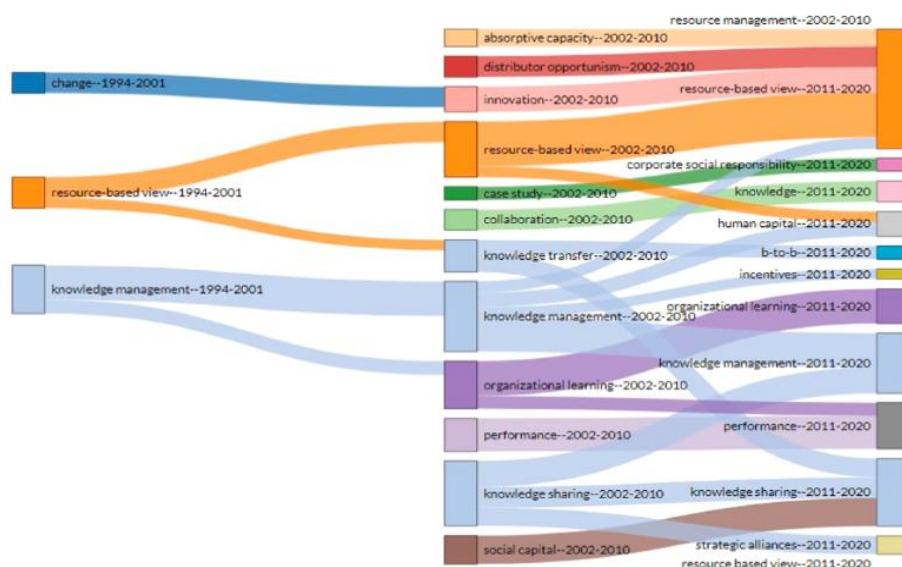
در طول برش زمانی / منطقه دو (۲۰۰۱-۲۰۱۰)، تحقیقات در زمینه RBV و KBV رشد فوق‌العاده‌ای را تجربه کرد و بسیاری از کلیدواژه‌ها که در مضامین برش زمانی یک خوشه‌بندی شده‌اند، به نظر می‌رسد که خود به عنوان موضوعات تحقیقاتی مستقل در برش زمانی دو رشد کرده‌اند. به عنوان مثال، یادگیری سازمانی و مدیریت منابع، دو مضمون از این قبیل هستند که در سیستم‌های KM موضوعی و KM در منطقه زمانی یک خوشه‌بندی شده‌اند، اما در منطقه

زمانی دو به عنوان مضامین مستقل ظاهر شده‌اند. موضوع یادگیری سازمانی در ربع پایه و موضوع یادگیری سازمانی در ربع حرکتی قرار می‌گیرد. به طور مشابه، کلمه کلیدی انتقال دانش به طور کامل رشد کرده است و در ربع حرکتی قرار گرفته است. این سه موضوع در برش زمانی دو مورد توجه قابل توجهی قرار گرفته‌اند. مشاهدات مهم دیگر این است که دو موضوع مهم یعنی RBV و KBV در ربع پایه بسیار نزدیک (از آنجایی که همپوشانی دارند) قرار دارند. موضوعات مهم دیگری که در ربع پایه و حرکتی ظاهر شد و نوآوری، عملکرد، ظرفیت جذب، سیستم‌های اطلاعاتی و شایستگی‌های فناوری اطلاعات برای حوزه تحقیقاتی RBV-KBV مهم هستند. سه موضوع تحقیقاتی جالبی که در این منطقه زمانی ظاهر شدند عبارتند از: سرمایه اجتماعی، اشتراک دانش و توسعه محصول.

نگاهی دقیق تر به شکل ۳ نشان می‌دهد که اگر منطقه زمانی یک را با منطقه زمانی دو مقایسه کنیم، RBV به عنوان یک موضوع منجر به رشد RBV و انتقال دانش می‌شود، و سیستم‌های KM و KM منجر به KBV و یادگیری سازمانی به عنوان موضوعات پیشرو می‌شود. به طور مشابه، تغییر مضمون و تجدید ساختار پایه‌ای برای موضوع کلی نوآوری است. به نظر می‌رسد بقیه موضوعاتی که در برش زمانی دو ظاهر می‌شوند به طور مستقل ظاهر شده‌اند. با حرکت به بخش زمانی سه (۲۰۱۱-۲۰۲۰)، از نمودار سانکی (شکل ۳) مشهود است که چند موضوع منطقه زمانی دو یا در مضامین جدید ادغام شده‌اند یا ناپدید شده‌اند.

به عنوان مثال، مضامین یعنی ظرفیت جذب، فرصت طلبی توزیع کننده، نوآوری در موضوع RBV غوطه ور شده‌اند و بنابراین به نظر می‌رسد که موضوع RBV به طور کامل توسعه یافته است. برعکس، چند موضوع به مضامین جدیدتر منشعب شدند. به عنوان مثال، دیدگاه مبتنی بر دانش (KM) منجر به ظهور موضوعات تحقیقاتی جدید مانند مسئولیت اجتماعی شرکت، دانش و منابع نامشهود، KM در روابط B-to-B، مشوق‌ها و مشارکت مشارکتی و غیره شد. به طور مشابه، موضوع اشتراک دانش در برش زمانی دو منجر به مضامین اتحادهای استراتژیک شد. برای درک عمیق ساختار دانش مفهومی برش زمانی سه، نقشه راهبردی آن را نیز بررسی کردیم و می‌توان نتیجه گرفت که مضامین تحقیق یعنی RBV، اشتراک دانش، KBV و KM، عملکرد، اتحادهای استراتژیک، سرمایه انسانی مضامین کاملاً توسعه یافته هستند. در حالی که موضوعاتی مانند مسئولیت اجتماعی شرکت، نوآوری فرآیند و محصول و غیره. موضوعات در حال ظهور هستند.

تعداد کمی از موضوعات مانند KM در روابط B-to-B، مشوق و مشارکت مشارکتی، و یادگیری سازمانی در ربع محیطی قرار گرفته‌اند و در برش زمانی سوم در زمینه تحقیقاتی مرکزی نیستند.

در نهایت، شکل ۳ مطالعه، حرکت زمانی موضوعات تحقیق را از یک منطقه زمانی به منطقه دیگر نشان می‌دهد. جالب است بدانید که از یک سو چند موضوع ناپدید شده یا در درون موضوعات جدید غوطه ور شده و از سوی دیگر، چند موضوع از نظر کمیت پژوهشی پایدارتر شده و رشد کرده است. به عنوان مثال، تغییر و بازسازی منجر به رشد نوآوری موضوع در زمان دو شده است که در نهایت در RBV غوطه ور شد. همچنین، RBV از نظر کمیت تحقیقاتی دارای موارد بسیار زیادی است، با این حال KBV به بسیاری از موضوعات جدید تحقیقاتی منشعب شده است.

۳-۴ ساختار فکری حوزه تحقیقاتی RBV-KBV

در این بخش، در ادامه، برای درک ترکیب انضباطی یا ساختار فکری حوزه پژوهشی منبع و دیدگاه مبتنی بر دانش، شبکه هم‌استنادی و جفت کتابشناختی را تشکیل دادیم. ساختار فکری پایگاه دانش به عنوان یک نقشه سازمان‌یافته از ویژگی‌های برجسته یک پایگاه دانش تعریف می‌شود و ترکیب انضباطی و سنت تحقیق در یک حوزه دانش را نشان می‌دهد» (شفیق، ۱۳۹۲، ص ۰۲). معمولاً ساختار فکری یک حوزه تحقیقاتی به درک سهم رشته‌های مختلف در یک زمینه تحقیقاتی کمک می‌کند. برای پرداختن به این هدف، ما دو شبکه استناد به اسناد و تحلیل کتابشناختی را با استفاده از VOSviewer ساختیم.

۳-۴-۱ شبکه استناد مشترک اسناد استناد شده

تحلیل هم‌استنادی را می‌توان به عنوان تعداد دفعاتی که دو مقاله ثانویه با هم در مقاله سوم ذکر می‌شوند درک کرد. تحلیل هم‌استنادی اسناد ثانویه (مرجع ذکر شده) ترکیب انضباطی یک زمینه تحقیقاتی در مدیریت دانش فرامرزی برای نوآوری را نشان می‌دهد (لیو و همکاران، ۲۰۱۵). با بررسی اینکه کدام و چند بار اسناد ثانویه مشترک استناد می‌شوند، هم‌استناد اسناد سنت‌ها و ریشه‌های فکری یک رشته را آشکار می‌کند (وگل، ۲۰۱۲). (در مورد ما، از مجموع ۲۰۸۵۳ مرجع استناد شده، ما حداقل معیار هر کدام ۵ استناد را قرار دادیم و از این رو ۱۱۱ مرجع استناد شده دارای

معیارها بودند. پس از آن، یک نقشه استنادی از چهار خوشه (خوشه ۱ از ۳۶ مورد، خوشه ۲ از ۳۲ مورد، خوشه ۳ از ۲۲ مورد، خوشه ۴ از ۲۱ مورد) به منصفه ظهور رسید (شکل ۴). که شامل ۲۰۶۷ لینک با قدرت کل پیوند ۳۵۴۰ می باشد. این خوشه ها به تفصیل در زیر آمده است. دایره های شکل نشان دهنده مرجع ذکر شده و اندازه دایره نشان دهنده قدرت پیوند کل مرجع ذکر شده مربوطه است.

خوشه یک (خوشه قابلیت پویا) از ۳۶ سند ثانویه تشکیل شده است. این خوشه در پایین شبکه قرار دارد (شکل ۴). بیشتر مقالات این خوشه بین سالهای ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ منتشر شده است (جدول ۴). (اسناد در خوشه یک عمدتاً دانش را به عنوان یک دارایی استراتژیک مهم شرکت می شناسند (کوهن و لوینتال، ۱۹۹۰؛ گرانت، ۱۹۹۲؛ اسپندر، ۱۹۹۶). و تلاش کرد تا ضمن اشاره به دیدگاه قابلیت پویا، دیدگاه دانش بنیان شرکت را ایجاد کند. گرانت، ۱۹۹۲؛ آیزنهارت و مارتین، ۲۰۰۰). (بحث در این خوشه این است که دانش یک منبع ثابت شرکتی نیست و توانایی شرکت در تشخیص اهمیت اطلاعات جدید، مبتنی بر جذب و کاربرد آن است. این توانایی بنگاه آن را در مکانیزم تولید رانت خود قادر می سازد. گره های این خوشه نسبتاً سست محدود شده اند. این خوشه بر اساس کار اصلی (Grant 1992) Teece و همکاران است. (۱۹۹۷) و کوهن و لوینتال (۱۹۹۰).

خوشه دو خوشه RBV درست بالای خوشه یک قرار دارد و بین خوشه سه و چهار قرار گرفته است. این خوشه از ۳۲ سند تشکیل شده است. خوشه دو عمدتاً بر اساس آثار اولیه معتبر و انگیزشی ورنفلت (۱۹۸۴)، بارنی (۱۹۹۱) و کوگوت و زاندر (۱۹۹۲) است. بیشتر اسناد این خوشه در حدود سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۷ منتشر شده اند، اما تعداد کمی از مطالعات بین سال های ۱۹۸۴ و ۱۹۹۱ برمی گردد. این خوشه دانش را به عنوان یک منبع مهم شرکت و منبع رقابتی فرض می کند و دارای چند اشتراک با خوشه یک است، یعنی دانش منبع عصر جدید مزیت رقابتی است. مطالعات کلیدی مانند مطالعات Teece و همکاران. (۱۹۹۷) و بارنی (۱۹۹۱) به طور مهمی به عنوان پیوندی بین خوشه یک و خوشه دو عمل می کنند.

خوشه سه (خوشه قابلیت منابع و عملکرد شرکت) از ۲۲ گره (اسناد) تشکیل شده است و در سمت راست بالای نقشه استنادی (شکل ۴) قرار دارد. ما این خوشه را به عنوان خوشه "قابلیت منابع و عملکرد شرکت" نامگذاری کردیم زیرا اکثر اسناد موجود در این خوشه به موضوع عملکرد شرکت می پردازند. (Dierickx & Cool, 1989) علاوه بر این، این خوشه دامنه قابلیت منابع شرکت را به فناوری اطلاعات، سرمایه اجتماعی، سرمایه فکری، سیستم های KM و غیره گسترش می دهد. در نهایت، اسناد این خوشه عمدتاً عملکرد محور هستند و در تلاش برای یافتن برخی منابع و قابلیت های شرکت مرتبط و مرتبط هستند. مانند فناوری اطلاعات، سیستم های مدیریت اطلاعات، سرمایه اجتماعی، به عنوان مثال. (از نظر جدول زمانی انتشار، این خوشه نسبتاً جوان است (۲۰۰۰-۲۰۱۰). شکل ۴. شبکه استنادی مشترک اسناد ثانویه (مرجع ذکر شده).

جدول ۴- اسناد مهم برای هر خوشه در تحلیل استنادی مشترک

مشارکت در این زمینه	شرح خوشه	اسناد	خوشه
دیدگاه KBV را با مراجعه به مفروضات دیدگاه قابلیت پویا ایجاد کرد	KBV شرکت را ایجاد می کند و پیشنهاد می کند که سلسله مراتب و طراحی سازمانی نقش مهمی در کاربرد دانش ایفا می	گرانت، ۱۹۹۲؛ بارنی، ۱۹۹۱؛ تیس و همکاران، 1997؛ کوهن و	خوشه یک: خوشه قابلیت پویا

	لوینتال، 1990؛ پتروز، 1959؛ آیزنهارت و مارتین، ۲۰۰۰؛ اسپندر، ۱۹۹۶؛ پیتراف، ۱۹۹۳	کند فرآیندهای درونی فناوری، سازمانی و مدیریتی در داخل شرکت نقش مهمی در ایجاد ثروت دارد KM یک قابلیت پویا است.	
خوشه دو: خوشه دیدگاه مبتنی بر منبع	تیس و همکاران، 1997؛ ورنفلت، 1984؛ بارنی، 1991؛ کوگوت و زندر، ۱۹۹۲؛ پیتراف، ۱۹۹۳؛ تیس، ۱۹۹۸	دانش یک منبع ثابت نیست، بلکه یک فرآیند است دانش یک منبع ثابت نیست، بلکه یک فرآیند است با در نظر گرفتن دانش به عنوان منبع عصر جدید، قیاسی را برای تجزیه و تحلیل شرکت از سمت منبع ارائه می دهد تا از سمت محصول در زمینه KBV.	از نظر جدول زمانی انتشار کمی قدیمی تر از خوشه ۱ است و دانش را به عنوان منبع مهم شرکت پیشنهاد می کند.
خوشه ۳: خوشه قابلیت منابع و عملکرد شرکت	بارنی، ۱۹۹۱؛ Dierickx & بالال، ۱۹۸۹؛ بهارادواج، 2000؛ اعطا کردن، 1991؛ علوی و همکاران، ۲۰۰۱؛ زک، ۱۹۹۹؛ ناهاییت و گوشال، ۱۹۹۸	مفهوم دانش و مدیریت دانش را به KMS گسترش می دهد و پیشنهاد می کند که ایجاد سهام مورد نیاز دارایی (دانش، سرمایه اجتماعی و فکری) برای مزیت رقابتی RBV به عنوان نظریه شرکت برای دستیابی به مزیت رقابتی استراتژی KM برای بهره برداری از هر دو نوع دانش ضروری است.	عمدتاً بر اساس عملکرد یا آزمایشات مبتنی بر نتیجه
خوشه ۴: نظریه شرکت و دیدگاه روش شناختی	طلا، ۲۰۰۱؛ نوناکا، ۱۹۹۴؛ دایر و سینگ، 1998؛ فورنل & لارکر، 1981؛ آمیت و شوماساز، 1993؛ ماکادوک، ۲۰۰۱	قابلیت مدیریت دانش سرانه اجتماعی متشکل از فناوری، ساختار و فرهنگ همراه با معماری فرآیند دانش کسب، تبدیل، کاربرد و حفاظت برای عملکرد مؤثر KM ضروری است. استدلال کرد که در حالی که دانش جدید توسط افراد توسعه می یابد، سازمان ها نقش مهمی در بیان و تقویت آن دانش در ارتباط بین چارچوب تحلیل	مفروضات سایر نظریه های مرتبط و مرتبط را ادغام می کند و به بلوغ نظری و روش شناختی این رشته کمک می کند.

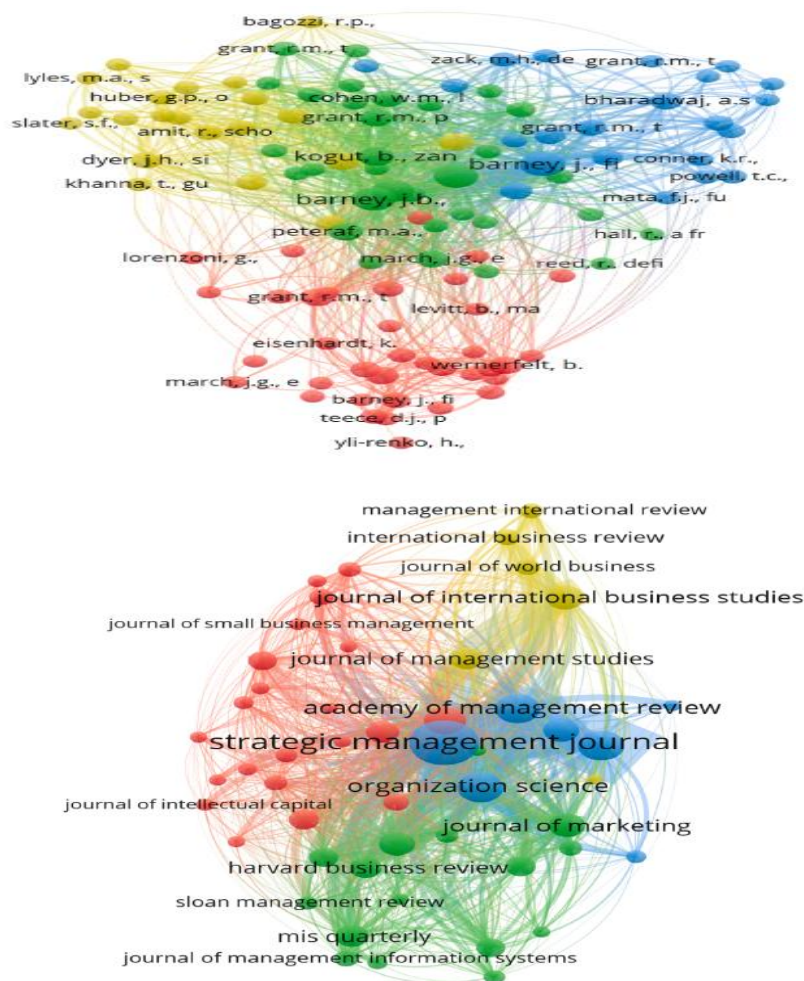
	صنعت، دیدگاه مبتنی بر منابع از شرکت، سوگیری‌های تصمیم‌گیری رفتاری و مسائل اجرای سازمانی ایفا می‌کنند.	

خوشه چهار (نظریه شرکت و دیدگاه روش شناختی) از ۲۱ مورد تشکیل شده است و در سمت چپ بالای نقشه استنادی قرار دارد. ما این خوشه را تئوری شرکت خوشه و خوشه روش شناختی نامگذاری کردیم زیرا این خوشه شامل مطالعاتی از منظر نظریه‌های مختلف مانند یادگیری سازمانی، نظریه اعتماد تعهد (مورگان و هانت، ۱۹۹۴)، انتقال دانش در زمینه اتحاد استراتژیک است (لایلز و سالک، ۱۹۹۶؛ سیمونین، ۱۹۹۹)، الف. از نظر روش، مطالعات این خوشه نشان می‌دهد که رویکرد تحقیق کمی بر سایر رویکردها ارجحیت دارد (فورنل و لارکر، ۱۹۸۱). از بحث فوق مشهود است که سهم اصلی در زمینه تحقیق حاضر یعنی RBV-KBV از مضامینی مانند دیدگاه مبتنی بر منابع، دیدگاه قابلیت پویا، دیدگاه یادگیری سازمانی، مدیریت اطلاعات و دیدگاه رابطه‌ای، سرمایه اجتماعی و نظریه سرمایه فکری به طور خاص، دیدگاه مبتنی بر دانش و دیدگاه مبتنی بر منابع، پایه‌ای را فراهم کرد که بعداً با مفاهیمی مانند یادگیری، رابطه‌ای، سرمایه اجتماعی و دیدگاه سرمایه فکری به لحاظ نظری مشروعبیت یافت.

۲-۳-۴ شبکه استناد مشترک منابع استناد شده

این بخش تجزیه و تحلیل ما را در مورد سهم حوزه‌های مختلف در زمینه تحقیق حاضر تکمیل می‌کند. در اینجا ما نقشه هم‌استنادی منابع ذکر شده را تشکیل می‌دهیم. از مجموع ۵۷۱۶ منبع استناد شده، ۵۰ منبع برتر را انتخاب کردیم که بیش از ۵۰ بار در زمینه تحقیق مورد استناد قرار گرفته‌اند. نقشه استناد مشترک منابع ذکر شده، شبکه‌ای از چهار خوشه (شکل ۵) را به دست می‌دهد که دارای ۱۲۱۹ پیوند و ۲۴۵۹۲۸ نقاط قوت است. خوشه یک (گره‌های رنگ قرمز) بزرگترین خوشه است و از ۲۱ مجله تشکیل شده است. ما این خوشه را مدیریت دانش، کارآفرینی، کسب و کار خانوادگی و سرمایه‌گذاری می‌نامیم و مجلات اصلی این خوشه عبارتند از: مجله تحقیقات کسب و کار، مجله مدیریت دانش، مجله سرمایه فکری، سیاست پژوهشی، بررسی کسب و کار خانواده، و تئوری و عمل کارآفرینی، برای نام بردن از برترین‌ها خوشه دو (گره‌های رنگ سبز) از ۱۶ منبع تشکیل شده است و ما از آن به عنوان خوشه‌های مدیریت اطلاعات و عملیات نام می‌بریم. مجلات اصلی این خوشه هستند فصلنامه MIS، علوم تصمیم، تحقیقات سیستم اطلاعات، مجله سیستم‌های اطلاعات مدیریت مجدداً برترین‌ها را نام ببریم. خوشه سه (گره‌های رنگ آبی) از ۷ منبع به نام‌های مجله آکادمی مدیریت، آکادمی بررسی مدیریت، فصلنامه علوم اداری، مجله مدیریت استراتژیک و علوم سازمانی تشکیل شده است که همچنین برترین‌های این خوشه هستند. نام این خوشه را مدیریت استراتژیک و سازمان گذاشتیم.

در آخر، خوشه چهار (گره‌های زرد) از شش منبع تشکیل شده است که عبارتند از: بررسی بازرگانی بین‌المللی، مجله مطالعات تجارت بین‌المللی، مجله تجارت جهانی، بررسی بین‌المللی مدیریت، مجله مطالعات مدیریت، همچنین برترین‌ها. ما این خوشه را خوشه تجاری بین‌المللی نامیدیم.

بدین ترتیب، تجزیه و تحلیل فوق‌نشان می‌دهد که عمده‌تأ چهار رشته در زمینه تحقیقات اخیر مشارکت داشته‌اند: مدیریت دانش و سرمایه فکری، کارآفرینی و سرمایه گذاری تجاری، تجارت بین‌المللی، مدیریت استراتژیک و سازمان، و علم اطلاعات و تصمیم‌گیری.

بدین ترتیب، از بحث در حال انجام (بخش ۳، ۴)، بحث این است که ریشه‌های دیدگاه RBV-KBV عمده‌تأ در تجارت بین‌المللی، کارآفرینی، دانش و سرمایه فکری، مدیریت استراتژیک، حوزه علم اطلاعات و تصمیم‌گیری نهفته است. پارادایم‌های نظری اصلی که تا حد زیادی در این زمینه تحقیق نقش داشته‌اند، دیدگاه ارتباطی شرکت، نظریه‌های یادگیری، RBV، KBV، دیدگاه قابلیت پویا، و دیدگاه اتحاد استراتژیک، به عنوان موارد کلیدی هستند.

۵- نتبجه گیری و محدودیت ها

هدف اصلی این مقاله تحکیم زمینه تحقیقاتی RBV- KBV به طور جامع، از پیدایش آن تا گسترش آینده بود. به طور خاص، این مقاله تلاش کرد تا جریان تحقیقاتی دیدگاه مبتنی بر منابع و دانش را برای درک تکامل زمانی و روندهای تحقیقاتی نوظهور و مسیر آینده، ترکیب انضباطی آن، و شناسایی و پیشنهاد منطقه رانش بالقوه (آینده، جایی که در آن قرار دارد) مرور کند.

برای دستیابی به این اهداف، ابر داده های کتابشناختی پایگاه تحقیقاتی RBV-KBV از Scopus بازیابی شد. و با استفاده از دو بسته تحلیلی منبع باز یعنی بسته Bibliometrix R و VOSviewer پردازش شد. نقشه راهبردی پایگاه پژوهشی (شکل ۲) ۱۳ موضوع مهم را به دست می دهد و درک درستی از موضوعات یا موضوعات مرکزی و نوظهور ارائه می دهد. شکل ۳ نشان می دهد که چگونه موضوعات مهم مختلف در این زمینه از منطقه زمانی به منطقه زمانی دیگر منتقل شده اند. تحلیل شبکه استنادی مشترک (شکل های ۴ و ۵) ریشه ها و سهم سایر رشته ها را در زمینه تحقیق حاضر نشان می دهد.

به طور کلی، این مقاله از طریق تجزیه و تحلیلی کمک می کند که به طور سیستماتیک کل پایگاه دانش حوزه تحقیقاتی RBV-KBV را ساختار می دهد. بنابراین، یافته های کلیدی جالب در مورد این پایگاه تحقیقاتی را تفکیک و آشکار می کند. به طور خاص، این مقاله کمک های مهم زیر را، هم از نظر تحقیق و هم از نظر عملی، انجام می دهد که در زیر به تفصیل آمده است.

ابتدا، این مقاله اولین بررسی سیستماتیک و کمی در نوع خود را از پژوهش و ادبیات موجود از دیدگاه منابع و دانش محور ارائه می دهد.

دیدگاه RBV-KBV محبوب ترین دیدگاه های مدیریت معاصر است که در آن تحقیقات ثابت کرده است که به طور قابل توجهی به سازمان ها در تحقق مزیت رقابتی پایدار خود کمک می کند. (Varadarajan, 2020, p. 2) همچنین، این چارچوب ها تقریباً در جریان ها و زمینه های مدیریتی مورد استفاده قرار می گیرند (Ipek, 2020; Arbelo et al., 2020)، که سپس این حوزه تحقیقاتی را به طور قابل توجهی متنوع می کند.

مقاله ما این زمینه تحقیقاتی غنی و تکه تکه RBV-KBV را با استفاده از رویکرد بررسی ادبیات عینی و کمی بیشتر تثبیت می کند. ساختار مفهومی (نقشه راهبردی) این حوزه پژوهشی، موضوعات/ زیرشاخه های مهم پژوهش را با در نظر گرفتن ارزش های رتبه بندی مرکزیت و تراکم نشان می دهد. ساختار موضوعی نشان می دهد که زمینه تحقیقاتی RBVKBV عمدتاً در ۱۳ موضوع فرعی طبقه بندی می شود. چیدمان فضایی این مضامین/ زیرگروه ها نشان می دهد که کدام موضوع مورد تحقیق و کدام موضوع مورد تحقیق است و نیاز به توجه علمی بیشتری دارد.

مثلاً، دو موضوع، یعنی شبکه و اتحاد، و توسعه محصول از نظر درجه مرکزیت و تراکم به طور حرفه ای مورد تحقیق و بلوغ قرار گرفته اند و مضامین RBV، KBV و نوآوری علیرغم بیشتر بودن تعداد، دارای درجه بلوغ کمتری هستند. نقشه راهبردی همچنین نشان می دهد که مضامین تحقیقاتی مرکزی برای پایگاه پژوهشی و آن حوزه های تحقیقاتی پیرامونی هستند.

دومین، بررسی سیستماتیک ما با ارائه ساختاری جامع از این حوزه تحقیقاتی از دیدگاه زمانی و سنتی، درک منابع و تحقیقات دیدگاه مبتنی بر دانش را ارتقا می دهد. بدین ترتیب، این مقاله به بررسی این موضوع می پردازد که چگونه

این حوزه پژوهشی تکامل یافته است و سهم سایر حوزه‌ها در توسعه و تکامل آن چیست. تجزیه و تحلیل ما (ساختار فکری) نشان می‌دهد که تحقیقات RBVKBV سهم عمده‌ای از رشته‌های دانش و سرمایه فکری، تجارت بین المللی، کارآفرینی، مدیریت استراتژیک، اطلاعات و علوم تصمیم‌گیری دارد. انواع نظری اصلی، که پایه‌ای برای حوزه RBV-KBV ارائه می‌دهد، دیدگاه مبتنی بر منبع، دیدگاه قابلیت پویا، دیدگاه یادگیری سازمانی، مدیریت اطلاعات و دیدگاه رابطه‌ای، سرمایه اجتماعی، نظریه سرمایه فکری و دیدگاه اتحاد استراتژیک است.

سوم، تجزیه و تحلیل ما روندهای نوظهور و مسیرهای بالقوه آینده پژوهش منابع و دیدگاه مبتنی بر دانش را شناسایی می‌کند. تحلیل ما نشان می‌دهد که پایگاه تحقیقاتی RBV-KBV دارای پتانسیل رشد در حوزه‌های سرمایه اجتماعی، مسئولیت اجتماعی شرکت، اطلاعات فرآیند و محصول و دیدگاه سرمایه فکری است. این یافته‌ها آهنگ را برای گسترش احتمالی آینده زمینه تحقیقاتی RBV-KBV ایجاد می‌کند.

در آخر، یافته‌های این مقاله توصیه‌های خاصی برای شاغلین و سازمان‌ها دارد تا با استفاده از منابع و شایستگی‌های مبتنی بر دانش، رقابت‌پذیری شرکت را افزایش دهند. به عنوان مثال، یافته‌های عمیق ما نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی و سرمایه فکری یک شرکت نقش مهمی در ایجاد و به کارگیری دانش خاص شرکت ایفا می‌کند. و بنابراین سازمان‌های امروزی می‌توانند راه‌ها و مکانیسم‌هایی را ایجاد کنند تا نه تنها این دو نوع سرمایه شرکت را افزایش دهند، بلکه نوعی زیرساخت ایجاد کنند که به اشتراک‌گذاری دانش بین بازیگران مختلف را تسهیل کند.

در نتیجه، این مقاله یک دیدگاه کلی از پایگاه دانش RBV-KBV ارائه می‌دهد. با این حال چند محدودیت دارد. اول، گنجاندن یا استفاده از تجزیه و تحلیل شبکه ممکن است شامل شبکه‌های بیشتری مانند شبکه‌های کتابشناختی و غیره باشد. دوم، تجزیه و تحلیل مورد استفاده در این مطالعه بر اساس فراداده‌های کتابشناختی عمدتاً تعداد استنادها، فراوانی کلمات کلیدی، h-index و غیره است. و با توجه به اینکه RBV-KBV بیشتر یک کارکرد میان رشته‌ای و متقابل است، ممکن است تعداد کمی از موضوعات صرف نظر از ارتباطشان، نسبتاً بیشتر مورد توجه قرار گرفته باشند. اگرچه این محدودیت‌ها را می‌توان در تحلیل‌های آینده در نظر گرفت، این تجزیه و تحلیل به عنوان چراغی برای محققان و دست‌اندرکاران این حوزه کمک می‌کند تا تلاش‌های خود را به شیوه‌ای مهم‌تر و تأثیرگذارتر هدایت کنند.

اعلامیه تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند که هیچ منافع مالی رقیب یا روابط شخصی شناخته شده‌ای ندارند که به نظر می‌رسد بر کار گزارش شده در این مقاله تأثیر بگذارد.

مراجع

- ✓ Alavi, M., & Leidner, D. E. (2001). Review: Knowledge management and knowledge management systems: Conceptual foundations and research issues. *MIS Quarterly*, 25 (1), 107–136.
- ✓ Amit, R., & Schoemaker, P. J. H. (1993). Strategic assets and organizational rent. *Strategic Management Journal*, 14(1), 33–46.
- ✓ Andersén, J. (2011). Strategic resources and firm performance. *Management Decision*.
- ✓ Arbelo, A., Arbelo-Pérez, M., & Pérez-Gómez, P. (2020). Profit Efficiency as a Measure of Performance and Frontier Models: A Resource-Based View. *BRQ Business Research Quarterly*, 2340944420924336.
- ✓ Ardiani, M. R., & Nasih, M. (2019). Intellectual capital mediation effect in Indonesia's banking industries. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 9(7), 342–354.
- ✓ Arend, R. J., & Lévesque, M. (2010). Is the resource-based view a practical organizational theory? *Organization Science*, 21(4), 913–930.
- ✓ Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99–120.
- ✓ Barney, J. B. (2002). Strategic management: From informed conversation to academic discipline. *Academy of Management Perspectives*, 16(2), 53–57.
- ✓ Bharadwaj, A. S. (2000). A resource-based perspective on information technology capability and firm performance: An empirical investigation. *MIS Quarterly*, 24(1), 169–196.
- ✓ Bojica Afiuni, F. (2009). Leveraging human capital and value creation by combining HRM and KM initiatives. *International Journal of Learning and Intellectual Capital*, 6 (3), 202–213.
- ✓ Bojica, A. M., del Mar Fuentes, M., & Gomez-Gras, J. M. (2011). Radical and incremental entrepreneurial orientation: The effect of knowledge acquisition. *Journal of Management and Organization*, 17(3), 326.
- ✓ Bustanza, O. F., Molina, L. M., & Gutierrez-Gutierrez, L. J. (2010). Outsourcing as seen from the perspective of knowledge management. *Journal of Supply Chain Management*, 46(3), 23–39.
- ✓ Cabrera-Suarez, M. K., García-Almeida, D. J., & De Sa'a-Pérez, P. (2018). A dynamic network model of the successor's knowledge construction from the resource-and knowledge-based view of the family firm. *Family Business Review*, 31(2), 178–197.
- ✓ Caputo, F., Garcia-Perez, A., Cillo, V., & Giacosa, E. (2019). A knowledge-based view of people and technology: Directions for a value co-creation-based learning organisation. *Journal of Knowledge Management*, 23(7), 1314–1334.
- ✓ Chahal, H., Gupta, M., Bhan, N., & Cheng, T. C. E. (2020). Operations management research grounded in the resource-based view: A meta-analysis. *International Journal of Production Economics*, 107805.
- ✓ Chan, Y. E., Denford, J. S., & Wang, J. J. (2019). The Co-Evolution of IT, Knowledge, and Agility in Micro and Small Enterprises. *Journal of Information & Knowledge Management*, 18(03), 1950027.
- ✓ Chen, Y., Tang, G., Lee Cooke, F., & Jin, J. (2016). How does executive strategic human resource management link to organizational ambidexterity?

- An empirical examination of manufacturing firms in China. *Human Resource Management*, 55(5), 919–943.
- ✓ Christofi M., Vrontis, D., & Cadogan, J. W. (2019). Micro-foundational ambidexterity and multinational enterprises: A systematic review and a conceptual framework. *International Business Review*, 101625.
  - ✓ Chuang, S. H. (2004). A resource-based perspective on knowledge management capability and competitive advantage: An empirical investigation. *Expert Systems with Applications*, 27(3), 459–465.
  - ✓ V. Pereira and U. Bamel Downloaded from <https://iranpaper.ir>
<https://www.tarjomano.com> *Journal of Business Research* 132 (2021) 557–570569.
  - ✓ Cohen, W. M., & Levinthal, D. A. (1990). Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation. *Administrative Science Quarterly*, 35, 128–152.
  - ✓ Collins, C. J. (2020a). Expanding the resource based view model of strategic human resource management. *The International Journal of Human Resource Management*, 1–28.
  - ✓ Nikolaou, I. E. (2019). A framework to explicate the relationship between CSER and financial performance: An intellectual capital-based approach and knowledge-based view of firm. *Journal of the Knowledge Economy*, 10(4), 1427–1446.
  - ✓ Collins, C. J. (2020b). Expanding the resource-based view model of strategic human resource management. *The International Journal of Human Resource Management*, 1–28.
  - ✓ Collis, D. J., & Montgomery, C. A. (1995). Competing on Resources: Strategy in the 1990s. *Knowledge and Strategy*, 73(4), 25–40.
  - ✓ Corso, M., Muffatto, M., & Verganti, R. (1999). Reusability and multi-product development policies: A comparison of approaches in the automotive, motorcycle and earthmoving machinery industries. *Robotics and Computer-Integrated Manufacturing*, 15(2), 155–165.
  - ✓ Costello, G. J., & Donnellan, B. (2011). Beyond RBV and KBV to an Innovation-Based View of the Firm. In EURAM 2011 annual conference.
  - ✓ Craighead, C. W., Hult, G. T. M., & Ketchen, D. J., Jr (2009). The effects of innovation–cost strategy, knowledge, and action in the supply chain on firm performance. *Journal of Operations Management*, 27(5), 405–421.
  - ✓ Curado, C., & Bontis, N. (2006). The knowledge-based view of the firm and its theoretical precursor. *International Journal of Learning and Intellectual Capital*, 3(4), 367–381.
  - ✓ David-West, O., Iheanachor, N., & Kelikume, I. (2018). A resource-based view of digital financial services (DFS): An exploratory study of Nigerian providers. *Journal of Business Research*, 88, 513–526.
  - ✓ Dierickx, I., & Cool, K. (1989). Asset stock accumulation and sustainability of competitive advantage. *Management Science*, 35(12), 1504–1511.
  - ✓ Dobrzykowski, D. D., Callaway, S. K., & Vonderembse, M. A. (2015). Examining pathways from innovation orientation to patient satisfaction: A relational view of healthcare delivery. *Decision Sciences*, 46(5), 863–899.

- ✓ Dyer, J. H., & Singh, H. (1998). The relational view: Cooperative strategy and sources of interorganizational competitive advantage. *Academy of Management Review*, 23(4), 660–679.
- ✓ Eisenhardt, K. M., & Santos, F. M. (2002). Knowledge-based view: A new theory of strategy. *Handbook of Strategy and Management*, 1(1), 139–164.
- ✓ Eisenhardt, K. M., & Martin, J. A. (2000). Dynamic capabilities: What are they? *Strategic Management Journal*, 21, 1105–1121.
- ✓ Eveleens, C. P., van Rijnsoever, F. J., & Niesten, E. M. (2017). How network-based incubation helps start-up performance: A systematic review against the background of management theories. *The Journal of Technology Transfer*, 42(3), 676–713.
- ✓ Ferlie, E., Crilly, T., Jashapara, A., & Peckham, A. (2012). Knowledge mobilisation in healthcare: A critical review of health sector and generic management literature.
- ✓ Social Science & Medicine, 74(8), 1297–1304.
- ✓ Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39–50.
- ✓ García-Piqueres, G., & García-Ramos, R. (2020). Is the corporate social responsibility–innovation link homogeneous? Looking for sustainable innovation in the Spanish context. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(2), 803–814.
- ✓ Gold, A. H., Malhotra, A., & Segars, A. H. (2001). Knowledge management: An organizational capabilities perspective. *Journal of Management Information Systems*, 18(1), 185–214.
- ✓ Grant, R. M. (1996a). Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal*, 17(S2), 109–122.
- ✓ Grant, R. M. (1997). The knowledge-based view of the firm: Implications for management practice. *Long Range Planning*, 30(3), 450–454.
- ✓ Grant, R. M. (1991). The resource-based theory of competitive advantage: Implications for strategy formulation. *California Management Review*, 33(3), 114–135.
- ✓ Grant, R. M. (1996b). Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal*, 17, 109–122.
- ✓ Haas, M. R., & Hansen, M. T. (2007). Different knowledge, different benefits: Toward a productivity perspective on knowledge sharing in organizations. *Strategic Management Journal*, 28(11), 1133–1153.
- ✓ Hamdoun, M. (2020). The antecedents and outcomes of environmental management based on the resource-based view. *Management of Environmental Quality: An International Journal*.
- ✓ Henard, D. H., & McFadyen, M. A. (2012). Resource dedication and new product performance: A resource-based view. *Journal of Product Innovation Management*, 29 (2), 193–204.
- ✓ Herden, T. T. (2020). Explaining the competitive advantage generated from analytics with the knowledge-based view: The example of logistics and supply chain management. *Business Research*, 13(1), 163–214.
- ✓ Hiranphaet, A., Sooksai, T., Sinthukhammoon, K., & Jaepho, S. (2020). The role of social network theory and knowledge-based view in the innovation

- generation process of a supply chain of thai agriculture supply chain. *International Journal of Supply Chain Management*, 9(1), 19–27.
- ✓ Holcomb, T. R., Holmes, R. M., Jr., & Connelly, B. L. (2009). Making the most of what you have: Managerial ability as a source of resource value creation. *Strategic Management Journal*, 30(5), 457–485.
  - ✓ Huber, G. P. (1991). Organizational earning: The contributing processes and the literatures. *Organization Science*, 2(1), 88–115.
  - ✓ 'Ipek, I.' (2018). The resource-based view within the export context: An integrative review of empirical studies. *Journal of Global Marketing*, 31(3), 157–179.
  - ✓ Kearns, G. S., & Lederer, A. L. (2003). A resource-based view of strategic IT alignment: How knowledge sharing creates competitive advantage. *Decision Sciences*, 34(1), 1–29.
  - ✓ Kim, N., Im, S., & Slater, S. F. (2013). Impact of knowledge type and strategic orientation on new product creativity and advantage in high-technology firms. *Journal of Product Innovation Management*, 30(1), 136–153.
  - ✓ Kogut, B., & Zander, U. (1992). Knowledge of the firm, combinative capabilities, and the replication of technology. *Organization Science*, 3(3), 383–397.
  - ✓ Kong, T., Feng, T., Huang, Y., & Cai, J. (2020). How to convert green supply chain integration efforts into green innovation: A perspective of knowledge-based view. *Sustainable Development*.
  - ✓ Kor, Y. Y., & Mahoney, J. T. (2000). Penrose's resource-based approach: The process and product of research creativity. *Journal of Management Studies*, 37(1), no-no.
  - ✓ Kor, Y. Y., & Mahoney, J. T. (2004). Edith Penrose's (1959) contributions to the resourcebased view of strategic management. *Journal of Management Studies*, 41(1), 183–191.
  - ✓ Kor, Y. Y., Mahoney, J. T., Siemsen, E., & Tan, D. (2016). Penrose's The Theory of the Growth of the Firm: An exemplar of engaged scholarship. *Production and Operations Management*, 25(10), 1727–1744.
  - ✓ Kull, A. J., Mena, J. A., & Korschun, D. (2016). A resource-based view of stakeholder marketing. *Journal of Business Research*, 69(12), 5553–5560.
  - ✓ Lavie, D., & Drori, I. (2012). Collaborating for knowledge creation and application: The case of nanotechnology research programs. *Organization Science*, 23(3), 704–724.
  - ✓ Garud, R., & Nayyar, P. R. (1994). Transformative capacity: Continual structuring by intertemporal technology transfer. *Strategic Management Journal*, 15(5), 365–385.
  - ✓ Lee, J. N., & Choi, B. (2009). Determinants of knowledge management assimilation: An empirical investigation. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 57(3), 430–449.
  - ✓ Lee, W. T., Hung, S. Y., & Chau, P. Y. (2011). Influence of knowledge management infrastructure on innovative business processes and market-interrelationship performance: An empirical study of hospitals in Taiwan. *Journal of Global Information Management (JGIM)*, 19(2), 67–89.

- ✓ Li, S., Clark, T., & Sillince, J. (2018). Constructing a strategy on the creation of core competencies for African companies. *Technological Forecasting and Social Change*, 131, 204–213.
- ✓ Lin, H. E., McDonough, E. F., III, Lin, S. J., & Lin, C. Y. Y. (2013). Managing the exploitation/exploration paradox: The role of a learning capability and innovation ambidexterity. *Journal of Product Innovation Management*, 30(2), 262–278.
- ✓ Lyles, M. A., & Salk, J. E. (1996). Knowledge acquisition from foreign parents in international joint ventures: An empirical examination in the Hungarian context. *Journal of International Business Studies*, 27(5), 877–903.
- ✓ Makadok, R. (2001). Toward a synthesis of the resource-based and dynamic-capability views of rent creation. *Strategic Management Journal*, 22(5), 387–401.
- ✓ Mao, H., Liu, S., Zhang, J., & Deng, Z. (2016). Information technology resource, knowledge management capability, and competitive advantage: The moderating role of resource commitment. *International Journal of Information Management*, 36(6), 1062–1074.
- ✓ Maranto-Vargas, D., & Rangel, R. G. T. (2007). Development of internal resources and capabilities as sources of differentiation of SME under increased global competition: A field study in Mexico. *Technological Forecasting and Social Change*, 74(1), 90–99.
- ✓ Martin, S. L., & Javalgi, R. R. G. (2019). Explaining performance determinants: A knowledge-based view of international new ventures. *Journal of Business Research*, 101, 615–626.
- ✓ Meso, P., & Smith, R. (2000). A resource-based view of organizational knowledge management systems. *Journal of Knowledge Management*.
- ✓ Mesquita, L. F., Anand, J., & Brush, T. H. (2008). Comparing the resource-based and relational views: Knowledge transfer and spillover in vertical alliances. *Strategic management Journal*, 29(9), 913–941.
- ✓ Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *Academy of Management Review*, 23(2), 242–266.
- ✓ Nakos, G., Dimitratos, P., & Elbanna, S. (2019). The mediating role of alliances in the international market orientation-performance relationship of SMEs. *International Business Review*, 28(3), 603–612.
- ✓ Naqshbandi, M. M., & Tabche, I. (2018). The interplay of leadership, absorptive capacity, and organizational learning culture in open innovation: Testing a moderated mediation model. *Technological Forecasting and Social Change*, 133, 156–167.
- ✓ Nickerson, J. A., & Zenger, T. R. (2004). A knowledge-based theory of the firm: The problem-solving perspective. *Organization Science*, 15(6), 617–632.
- ✓ Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization Science*, 5(1), 14–37.
- ✓ Paiva, E. L., Roth, A. V., & Fensterseifer, J. E. (2008). Organizational knowledge and the manufacturing strategy process: A resource-based view analysis. *Journal of Operations Management*, 26(1), 115–132.
- ✓ Penrose, E. T. (1959). *The theory of the growth of the firm*. New York: Wiley.
- ✓ Peteraf, M. A., (1993). The cornerstones of competitive advantage: a resource-based view. *Strategic Management Journal*, 14, pp. 179–191.

- ✓ Popli, M., Ladkani, R. M., & Gaur, A. S. (2017). Business group affiliation and postacquisition performance: An extended resource-based view. *Journal of Business Research*, 81, 21–30.
- ✓ Rammal, H. G., Rose, E. L., Mohr, A., & Batsakis, G. (2014). Intangible assets, international experience and the internationalisation speed of retailers. *International Marketing Review*.
- ✓ Raziq, M. M., Ahmad, M., Iqbal, M. Z., Ikramullah, M., & David, M. (2020). Organisational Structure and Project Success: The Mediating Role of Knowledge Sharing. *Journal of Information & Knowledge Management*, 2050007.
- ✓ Roy, V. (2019). Decoding the elemental arcs of superior performance in sustainable supply chains: A knowledge-based view. *Management Decision*, 57(9), 2570–2592.
- ✓ V. Pereira and U. Bamel Downloaded from <https://iranpaper.ir>
<https://www.tarjoman.com> *Journal of Business Research* 132 (2021) 557–570
570
- ✓ Safari, A., & Saleh, A. S. (2020). Key determinants of SMEs' export performance: A resource-based view and contingency theory approach using potential mediators. *Journal of Business & Industrial Marketing*.
- ✓ Samiotis, K., & Poulymenakou, A. (2002). Knowledge management in e-banking: A competence-based perspective. *Journal of Computer Information Systems*, 42(5), 102–109.
- ✓ Schütz, K., Kasser, M., Blome, C., & Foerstl, K. (2020). How to achieve cost savings and strategic performance in purchasing simultaneously: A knowledge-based view. *Journal of Purchasing and Supply Management*, 26(2).
- ✓ Simonin, B. L. (1999). Ambiguity and the process of knowledge transfer in strategic alliances. *Strategic Management Journal*, 20(7), 595–623.
- ✓ Singh, S. K., Gupta, S., Busso, D., & Kamboj, S. (2020). Top management knowledge value, knowledge sharing practices, open innovation and organizational performance. *Journal of Business Research*.
- ✓ Sinkula, J. M. (1994). Market information processing and organizational learning. *Journal of Marketing*, 58(1), 35–45.
- ✓ Situm, M. (2019). Corporate performance and diversification from a resource-based view: A comparison between small and medium-sized Austrian firms. *Journal of Small Business Strategy*, 29(3), 78–96.
- ✓ Slater, S. F., & Narver, J. C. (1995). Market orientation and the learning organization. *Journal of Marketing*, 59(3), 63–74.
- ✓ Smith, K. G., Collins, C. J., & Clark, K. D. (2005). Existing knowledge, knowledge creation capability, and the rate of new product introduction in high-technology firms. *Academy of Management Journal*, 48(2), 346–357.
- ✓ Soriano, D. R., & Parker, H. (2012). Knowledge acquisition and leakage in inter-firm relationships involving new technology-based firms. *Management Decision*.
- ✓ Spender, J. C. (1996). Making knowledge the basis of a dynamic theory of the firm. *Strategic Management Journal*, 17, 45–62.
- ✓ Tarafdar, M., & Gordon, S. R. (2007). Understanding the influence of information systems competencies on process innovation: A resource-based view. *The Journal of Strategic Information Systems*, 16(4), 353–392.

-
- ✓ Teece, D. J. (1998). Capturing value from knowledge assets: The new economy, markets for know-how, and intangible assets. *California Management Review*, 40(3), 55–79.
  - ✓ Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal*, 18(7), 509–533.
  - ✓ Tsou, H. T., Chen, J. S., & Liao, S. W. (2016). Enhancing intellectual capital for e-service innovation. *Innovation*, 18(1), 30–53.
  - ✓ Upadhyay, S., Weech-Maldonado, R., Lemak, C. H., Stephenson, A., Mehta, T., &
  - ✓ Smith, D. G. (2020). Resource-based view on safety culture's influence on hospital performance: The moderating role of electronic health record implementation. *health care management review*, 45(3), 207–216.
  - ✓ Varadarajan, R. (2020). Customer information resources advantage, marketing strategy and business performance: A market resources-based view. *Industrial Marketing Management*.
  - ✓ Villasalero, M. (2017). A resource-based analysis of realized knowledge relatedness in diversified firms. *Journal of Business Research*, 71, 114–124.
  - ✓ Wang, L., & Zajac, E. J. (2007). Alliance or acquisition? A dyadic perspective on interfirm resource combinations. *Strategic Management Journal*, 28(13), 1291–1317.
  - ✓ Wernerfelt, B. (1984). A resource-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, 5 (2), 171–180.
  - ✓ Yang, J. (2010). The knowledge management strategy and its effect on firm performance: A contingency analysis. *International Journal of Production Economics*, 125(2), 215–223.
  - ✓ Yuen, K. F., Li, K. X., Xu, G., Wang, X., & Wong, Y. D. (2019). A taxonomy of resources for sustainable shipping management: Their interrelationships and effects on business performance. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 128, 316–332.
  - ✓ Zack, M. H. (1999). Developing a knowledge strategy. *California Management Review*, 41 (3), pp. 125–145.
  - ✓ Zheng, J., Wu, G., & Xie, H. (2017). Impacts of leadership on project-based organizational innovation performance: The mediator of knowledge sharing and moderator of social capital. *Sustainability*, 9(10), 1893.
  - ✓ Zhuang, C. Y., Chen, G. H., & Wang, L. L. (2019). Internet Resources and Organizational Knowledge Creation: Role of Environmental Dynamism. *Journal of the Operations Research Society of China*, 7(2), 337–354.